

VERSLAG

OVER HET

BESTUUR EN DEN TOESTAND DER ZAKEN

VAN DE STAD LIER

OVER HET DIENSTJAAR 1874-1875

aangeboden door het Collegie van Burgemeester en Schepenen
in uitvoering van het art. 70 der gemeentewet

VERSLAG

OVER HET

Bestuur en den Toestand der Zaken

VAN DE

STAD LIER

over het dienstjaar 1874-1875

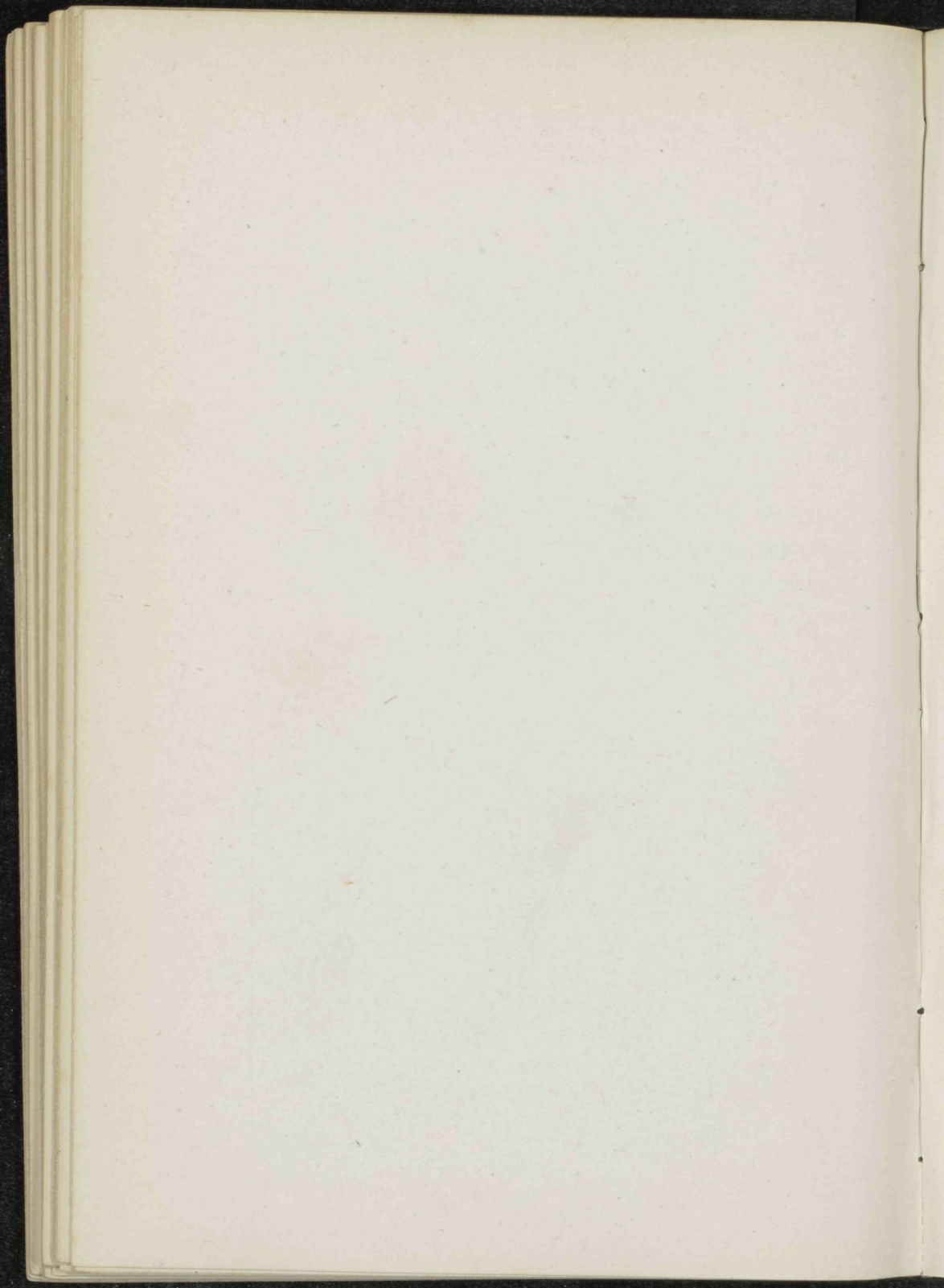
LIER

JOSEPH VAN IN EN Cie, DRUKKERS

der normaal- en soldatenscholen

Mijnheeren,

In uitvoering van art. 70 der gemeentewet, hebben wij de eer UEd. het verslag aan te bieden over het bestuur en den toestand van de zaken der stad Lier, gedurende het jaar 1874-1875.

TITEL I

Bevolking

1^e AFDEELING.

Staat der bevolking.

De bevolking beliep op 31 December 1874 als volgt :

	Man. gesl.	Vr. gesl.	Totaal.
Op 31 December 1873 beliep dezelve	7584	8074	15658
	7588	8079	15667
Vershil in meer voor 1874	»	»	»
» in minder »	4	5	9

2° AFDEELING. — BEWEGING VAN DEN BURGERLIJKE STAND.
§ 1. Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kindaannemingen, wettingen van 1873-1874.

JAREN	AANTAL DER GEBOORTEN				AANTAL DER OVERLIJDENS (1)				AANTAL DER DOOD GEBOREN niet begrepen in de geboorten en overlijdens				AANTAL DER HUIJELIJKEN TUSSEN				TOTAAL	Aantal der echtscheidingen	Kindaannemingen	Wettingen						
	Wettige		Onwettige		Kinderen en on- gehuwden		Gehuwden		Weduwen		Wettige		Onwettige		Jongmans en weduwen						Jongmans en meisjes		Weduwen en meisjes		Weduwen en weduwen	
	Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke					Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke	Mannelijke	Vrouwelijke
1873	266	275	27	30	598	97	87	55	37	23	37	336	10	8	1	19	129	11	6	3	149	"	50			
1874	284	241	27	24	576	111	101	45	38	29	50	374	12	8	1	23	111	6	8	8	133	1	26			
Meerder	18	"	"	"	"	14	14	"	1	6	13	38	2	"	"	4	"	2	5	"	16	"	24			
Minder	"	34	"	6	22	"	"	10	"	"	"	"	"	"	"	"	18	5	"	"	"	"	"			

⁽¹⁾ In dit getal zijn niet begrepen de personen in andere plaatsen overleden en te Lier gehuisvest, waarvan de doodsakten op de registers van den burgerlijken stand overgeschreven zijn, ingevolge art. 80 van het burgerlijk wetboek. Dit getal belooft tot 11.

STAAT der overlijdens volgens ouderdom

Geboren in 1874	.	.	.	.	60
— 1873	.	.	.	.	55
— 1872	.	.	.	.	25
— 1871	.	.	.	.	7
— 1870	.	.	.	.	1
— 1869	.	.	.	.	1
— 1868	.	.	.	.	3
— 1867	.	.	.	.	2
— 1866	.	.	.	.	1
— 1865	.	.	.	.	1
— 1864	.	.	.	.	0
— 1863	.	.	.	.	0
— 1862	.	.	.	.	1
— 1861	.	.	.	.	0
— 1860	.	.	.	.	0
— 1859	.	.	.	.	0
— 1858	.	.	.	.	1
— 1857	.	.	.	.	1
— 1856	.	.	.	.	1
— 1855	.	.	.	.	3
— 1854	.	.	.	.	1
— 1853	.	.	.	.	2
— 1852	.	.	.	.	2
— 1851	.	.	.	.	4
— 1850	.	.	.	.	2
— 1849	.	.	.	.	2
— 1848	.	.	.	.	1
— 1847	.	.	.	.	2
— 1846	.	.	.	.	0
— 1845	.	.	.	.	2
— 1844	.	.	.	.	2
— 1843	.	.	.	.	0

OVER TE DRAGEN . 183

	OVERGEBRACHT.	183
Geboren in 1842		3
— 1841		0
— 1840		2
— 1839		4
— 1838		2
— 1837		1
— 1836		0
— 1835		1
— 1834		0
— 1833		3
— 1832		4
— 1831		3
— 1830		3
— 1829		3
— 1828		0
— 1827		1
— 1826		3
— 1825		3
— 1824		3
— 1823		1
— 1822		3
— 1821		4
— 1820		2
— 1819		2
— 1818		3
— 1817		2
— 1816		6
— 1815		3
— 1814		4
— 1813		2

OVER TE DRAGEN. . 254

		OVERGEBRACHT.	254
Geboren in	1812	.	3
—	1811	.	2
—	1810	.	3
—	1809	.	5
—	1808	.	4
—	1807	.	6
—	1806	.	7
—	1805	.	9
—	1804	.	10
—	1803	.	8
—	1802	.	6
—	1801	.	4
—	1800	.	6
—	1799	.	4
—	1798	.	6
—	1797	.	5
—	1796	.	1
—	1795	.	4
—	1794	.	2
—	1793	.	5
—	1792	.	3
—	1791	.	3
—	1790	.	4
—	1789	.	5
—	1788	.	1
—	1787	.	3
—	1786	.	1
—	1785	.	0
—	1784	.	0
—	1783	.	0
		OVER TE DRAGEN.	374

		OVERGEBRACHT.	374
Geboren in	1782	.	0
—	1781	.	0
—	1780	.	0
—	1779	.	0
—	1778	.	0
—	1777	.	0
—	1776	.	0
—	1775	.	0
—	1774 of vroeger	.	0
		TOTAAL.	374

Ziekten waaraan de personen, in 1874 overleden, bezweken zijn :

Besmettelijke, vuidampige en verpestende ziekten	Groep	2
	Typhuskoorts	5
	Scharlakkoofts	1
	Pokken	48
	Kinderbedziekten	3
Landziekten	Luchtpijpontsteking, longontsteking, fleu- ris en acute ziekten der ademhalings- werktuigen	64
	Darmontsteking en afgang	20
	Polderkoorts	1
	Longtering en chronische ziekten der ademhalingswerktuigen	65
	Verscheidene ziekten onder de boven- genoemde niet begrepen	159
	Geweldige sterfgevallen	6
		TOTAAL. 374

Van dit getal zijn 347 personen overleden na geneeskundige hulp en 27 zonder geneeskundige hulp te hebben ontvangen; 283 zijn ten hunnen woonhuize overleden en 91 in de godshuizen, gasthuizen en andere openbare gestichten.

De oorzaken of middelen van geweldigen dood waren de volgende :

Vuurwapens	1
Verstikking door houtkolen	2
Verdrinking	1
Val van hoogten	2
TOTAAL.	6

43 Huwelijken zijn op behoeftigheidsattesten aangegaan.

§ 2.

Veranderingen van woning.

a. Personen die zich in de gemeente gevestigd hebben, komende :

Uit andere gemeenten van HET KONINKRIJK		UIT DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
194	210	8	10	202	220	422

b. Personen die de gemeente verlaten hebben
om zich te vestigen :

In andere gemeenten van HET KONINKRIJK		IN DEN VREEMDE		TOTAAL		ALGEMEEN TOTAAL
Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	Mannen	Vrouwen	
320	292	7	10	327	302	629

§ 3.

**Aanmerkingen op het houden der registers
van den burgerlijken stand.**

Het houden der registers van den burgerlijken stand
maakt de gestadige bezorgdheid uit van het collegie
en gebeurt op de meest regelmatigte wijze.

§ 4.

Bestatiging der geboorten en overlijdens.

Zie de vorige verslagen.

TITEL II

Gemeentebestuur

1^e AFDEELING.

Gemeenteraad

De gemeenteraad heeft een gevoelig verlies ondergaan in den persoon van een zijner ieverigste en verknochtste leden.

Mr L. WELLENS is op 15 Juni laatstleden ten gevolge eener korte ziekte te Gent overleden; de achtbare afgestorvene maakte van het jaar 1855 tot in 1860 en sedert 1872 tot den dag zijns overlijdens, deel van den gemeenteraad.

Hij heeft insgelijks sedert 1860 zonder onderbreking deel gemaakt van den provincialen raad; ook had Z. M. de Koning hem voor zijne lange en getrouwe diensten met het kruis van zijn order vereerd.

Met de aanstaande gedeeltelijke vernieuwing van den gemeenteraad zal er in zijne vervanging voorzien worden.

In zitting van 5 October 1874, is de gemeenteraad overgegaan tot de trekking van de eerste reeks der aftredende gemeenteraadsheeren.

Het lot heeft aangeduid :

MM. DE STRYCKER, Schepen.

DE HERT.

COOLS-GREGOIR.

VAN DER LINDEN-NUYENS.

CURSTERS-CROLS.

DE WYNGAERT.

VAN DEN EYNDE, Raadsheeren.

Twee dezer raadsheeren MM. De Hert en Van den Eynde
hooren toe aan het gedeelte extra-muros dezer stad.

De raad heeft in 1874, 19 zittingen gehouden.

2^e AFDEELING.

Collegie van burgemeester en schepenen.

De dagen der regelmatige zittingen zijn vastgesteld;
niettegenstaande vereenigt zich het collegie bijna dagelijks
om over de dringende zaken te beslissen.

3^e AFDEELING.

Personeel en samenstelling der bureelen.

Er is geene verandering gekomen in de samenstelling
der bureelen.

4^e AFDEELING.

Octrooi.

Voor haar aandeel in de gemeente-fonds gesticht door
de wet op de afschaffing der octrooien, ontvangt de
stad jaarlijks 82582,34 fr.

5^e AFDEELING.

Kiezerslijsten. — Lijst der Jurij. — Kiezingen.

Het werk van de herziening der kiezerslijsten voor het dienstjaar 1875, is volbracht op het door de wet bepaald tijdstip.

De lijsten bevatten :

Voor de wetgevende kamers . . .	408 kiezers.
Voor den provincialen raad . . .	854 »
Voor den gemeenteraad . . .	1301 »

Landbouwers en pachters	28
Nijveraars, bestuurders van fabrieken of werkhuizen . . .	9
Beenhouwers	10
Brood- en pastijbakkers	24
Brouwers	6
Maalders	4
Aannemers, metsers, schilders en timmerlieden . . .	15
Goud- en zilversmeden, juweliers en horlogiemakers . . .	3
Boekdruckers en boekhandelaars	2
Andere nijveraars	33
Herbergiers- en hotelhouders	3
Winkeliers (verkoop in 't klein)	40
Herbergiers en drankslijters	31
Kooplieden, reeders en zaakwaarnemers	35
Bankiers, wisselaars en makelaars	4
Beampten en bedienden van den staat	13
Ambtenaars en bedienden der provincie en der gemeente . .	6
Rechters en raadsleden	0
Advokaten en pleitbezorgers	4
Notarissen	3
Geestelijken	12
Schoolbestierders, professors en onderwijzers	4
Doktors in medecijnen en heelkunde	4
Andere personen tot den gezondheidsdienst behoorende . .	6
Letterkundigen en dagbladschrijvers	0
Kunstenaars, schilders, beeldhouwers en bouwmeesters . .	2
Officieren van het leger	2
Grondeigenaars, renteniers, burgerlijke en militaire gepen-	
sionneerden	59
Andere beroepen	46

TOTAAL. 408

De bestendige deputatie van den provincialen raad heeft over verscheidene reclamatiën moeten uitspraak doen.

Ten gevolge van het overlijden van Mr Wellens, provincialen raadsheer, heeft op 15 Juni laatst eene kiezing voor het kanton Lier plaats gehad; Mr A. De Strycker, schepen te Lier, is in de plaats van den overledene gekozen.

53 Personen bevinden zich op den lijst der jurij en 2 op dien der kiesbaren voor het senaat.

6^e AFDEELING.

Beweging der bestuurlijke zaken

Ziehier de beweging der bestuurlijke zaken :

BUREELEN	ONTVANGENE BRIEVEN	VERZONDENE BRIEVEN
1 ^e Bureel	1243	1686
2 ^e Bureel	105	242

7^e AFDEELING.

Stedelijke archieven

Het collegie zorgt dat men zich neerstiglijk bezig houde met de rangschikking der archieven.

8^e AFDEELING.

Gemeentegoederen

§ 1.

Roerende goederen

In de raadzaal zijn nieuwe zetels geplaatst welke met haren bouwtrant overeenkomen; er zijn nog

andere aankopen gedaan; naarmate het noodig is, gaan wij voort met de oude bemeubeling te vervangen.

§ 2.

Onroerende goederen

Er zijn aanzienlijke herstellingswerken uitgevoerd aan het stadhuis, aan de gebouwen der normaalschool, der teekenschool, der pastorijs en van den berg van barmhertigheid.

De andere gemeentegebouwen worden behoorlijk onderhouden.

§ 3.

Aankopen, verkoopen en verwisselingen

De stad heeft ten titel van lijnrichting drij overschotten van grond afgestaan waarvan twee aan de buurtwegen en een in het inwendig der stad lagen; die afstanden zijn door de bestendige deputatie goedgekeurd.

9^e AFDEELING.

Betwiste zaken

De twee rechtsgedingen waarin de stad gewikkeld was, zijn geëindigd, het eene bij overeenkomst, het andere ten gevolge van een aan de stad gunstig geveld vonnis. Dit vonnis is vrijwilliglijk nagekomen.

10^e AFDEELING.

Gemeente-akten en reglementen

Het collegie zal u eenige wijzigingen op de bestaande reglementen voor te stellen hebben.

Er is een nieuw reglement gemaakt op de wandelingen en andere openbare plaatsen.

TITEL III

Geldwezen der Gemeente

ONTLEDING DER STADSREKENING VAN 1874.

1° AFDEELING

Gewone en buitengewone uitgaven.

A. GEWONE.

1 ^o	Gemeentebestuur	fr.	24178,14
2 ^o	Openbare veiligheid	»	26967,84
3 ^o	Gemeentewerken	»	19070,72
4 ^o	Koophandel en scheepvaart	»	2392,38
5 ^o	Kazerneringen, militaire inkwartie- ring en transporten.	»	1022,34
6 ^o	Openbare weldadigheid	»	11976,38
7 ^o	Eeredienst.	»	300,00
8 ^o	Openbaar onderwijs.	»	34354,32
9 ^o	Schoone kunsten	»	6710,75
10 ^o	Gem.-schuld.—Intresten en kwijtingen	»	29737,87
11 ^o	Regularisatiën	»	12434,57
12 ^o	Herbalingen	»	3399,63

B. BUITENGEWONE.

13 ^o	Buitengewone uitgaven	»	30999,25
14 ^o	Verschllende uitgaven	»	1065,50
15 ^o	Nieuwe werken.	»	87013,59

TOTAAL DER UITGAVEN. fr. 291623,28

2^e AFDEELING.

Gewone en buitengewone ontvangsten.

a. GEWONE.

§ 1. Opbrengst der eigendommen.	Vaste goederen	fr.	3752,80
	Houtkap en plantagiën	»	1435,00
	Grondcijsen en reuten op particulieren	»	86,07
	Onderhoud der buurtwegen (1)	»	2890,34
§ 2. Toegestane ontvangsten voor verschillende diensten.	Weeg- en meetrechten	»	370,63
	Plaats- en kaairchten	»	4615,06
	Opbrengst der privaten	»	988,85
	Havenrechten	»	377,00
	Opbrengst van straatmest	»	708,23
	Opentimen op 's rijks belastingen.	Gewone 7 Buitengew. 0	
§ 3. Belastingen.	Idem voor aflag van leeningen en afgeschafte rechten.	Grondbel. 11 Personeel 10	» 59405,78
	Idem voor uitvoering van gemeente-werken.	Patenten 2 Grondbel. 6 Personeel 6 Patenten 6	
	Belasting op de honden (memorie).		
§ 4. Oetroi. — Aandeel in het gemeente-fonds. (Wet van 18 Juni 1860).		»	82582,34
§ 5. Slachthuis.	Er bestaat geen slachthuis.		
§ 6. Verhuring van plaatsen op de markten	Het aandeel dier verhuring is begrepen onder § 2.		
§ 7. Personele belastingen.	Geene.		
§ 8. Opbrengst der boeten.	Geene.		
§ 9. Verschillende belast.	Geene.		
	Opbrengst der akten van den burgerlijken stand	»	148,46
	Kazernering der gendarmen	»	195,81
	Wederigave van betaalde reiskosten aan behoeftige reizigers	»	00,00
	Idem van vervoerkosten van burgerlijke en militaire gevangen	»	00,00
	Verkoop van voorwerpen buiten dienst gesteld	»	2518,73
	Intresten van schuldvorderingen ten laste van den staat en van het gemeente-krediet	»	1195,00
§ 10. Verschillende ontvangsten.	Batig slot der rekening van het gaz-gesticht	»	13000,00
	Toelage van den staat voor het lager onderwijs	»	10855,00
	Opbrengst der verhuringen van grassingen	»	608,00
	Opbrengst van de verhuring van jachtgronden op de eigendommen onder Nylen	»	20,00
	Idem van het aandeel der betalende leerlingen van de school extra-muros	»	656,73
	Toelage van den staat voor de school van volwassenen	»	1739,00
	Fondatie Heyns	»	388,73
	Subsidie van staat en provincie voor den onderhoud der school van teeken- en bouwkunde	»	1500,00
	Idem dito voor den onderh. der bewaarschool	»	1100,00

(1) Zie afzonderlijke rekening onder litt. D.

Mede te dragen. fr. 175079,60

b. BUITENGEWONE.

	Medege dragen	fr.
1 ^o Overshot der vorige rekening	»	175079,60
2 ^o Opbrengst van den verkoop van boomen	»	4401,99
3 ^o Toelaag der provincie voor de bemeubeling der school te Lisp	»	1670,00
4 ^o Toelaag van den staat voor het bouwen van scholen voor het lager onderwijs	»	335,00
5 ^o Leening der stad voor hetzelfde voorwerp	»	18786,66
6 ^o Toelaag van staat en provincie voor den steenweg van Lier naar Ste-Catharina-Waver	»	40000,00
7 ^o Toelaag van den staat voor gezondheidswerken	»	00,00
8 ^o Opbrengst van verkochte gronden	»	3790,00
9 ^o Leening van de stad voor den aankoop van eigendommen, de uitvoering van openbare werken en het afleggen der schulden	»	51184,60
10 ^o (1) Toelaag van het gaz-gesticht voor het voltooiën der gaz-canalisa tie	»	160000,00
11 ^o Toelaag van den staat voor den onderhoud der school van teeken- en bouwkunde	»	1100,68
		1000,00

c. Ontvangsten gedaan buiten den begrootings-
staat bij herhaling gebracht in dien van 1875. » 19543,56

Totaal der ontvangsten. . . fr. 481681,89

Totaal der uitgaven . . . » 291623,28

Overshot der ontvangsten . . fr. 160038,61

d. BUURTWEGEN. — ONDERHOUD.

(Art. 14 der wet van 10 April 1842.)

Afzonderlijk fonds. — Rekening van het dienstjaar 1874.

UITGAVEN.

Onderhoudskosten fr. 8042,15

ONTVANGSTEN.

Opbrengst der opeentimen fr. 2890,34

Mali slot. fr. 2181,79

(1) Deze buitengewone toelaag verbeeldt de derde afkorting op de som van fr. 3475,00, den gemeente-ontvanger bij brieven van het schepen-collegie van 1 Juli 1871, 1^e bur., 1^e sectie, N° 35664, toegezonden, als reserve fonds voor de mogelijke noodwendigheden van het gaz-gesticht.

3^e AFDEELING.

—
Leening. — Schulden.

Bij koninklijk besluit van 5 April laatstleden, heeft de stad het voorschot van veertig duizend frank verkregen, dat zij had aangevraagd op het crediet van 20 millioen door de kamers gestemd voor het oprichten van schoolgebouwen en van hetwelk in het vorig verslag gesproken is.

4^e AFDEELING.

—
Rekendienst.

§ 1.

Begrooting.

De stedelijke begrotingsstaat van 1875 is door de bestendige deputatie van den provincialen raad, in zitting van 4 November 1874 goedgekeurd.

De ontvangsten zijn vastgesteld op fr. 221778,21

De uitgaven op » 207748,08

En het batig slot op fr. 14060,13

§ 2.

Rekening.

In zitting van 11 Februari 1875, heeft de raad de rekening van den gemeente-ontvanger voor het dienstjaar 1874 goedgekeurd; na hare afkondiging, zal zij aan de goedkeuring der bevoegde overheid onderworpen worden; zij levert de volgende gesteltenis op :

In ontvangsten van allen aard de som van fr. 451681,89

In uitgaven » 291623,28

Boni. » 160058,61

Wij vermeenen in eenigen uitleg te moeten treden over dezen boni.

De som der leening gestemd in zitting van 6 October 1873, in haar geheel in ontvangst gebracht, is even als de opbrengst van den verkoop der gronden van het oud gasthuis en der toelagen door staat en provincie toegestaan voor gezondheidswerken en schoolgebouwen, waarvan de uitvoering in dezelfde zitting werd besloten, als wanneer de ontworpen werken nog niet gansch voltooid waren.

De ontvangsten uit dien hoofde in rekening gebracht, belopen op	fr. 250731,26
De uitgaven tot	» 105202,16

Waaruit een boni ontstaat van ,	fr. 145529,10
---	---------------

Van deze som moet afgetrokken worden »	16530,26
--	----------

degene van welke in 1873 uitbetaald is,
om achterslallige schulden te voldoen .

Er blijft dus op die posten eene som in kas van. , fr. 128988,84
er niet inbegrepen de nog te ontvangen gelden als toelaag voor het leggen van den steenweg van Lier op IJterbeek, voor de gezondheidswerken en voor de schoollokalen.

De buitengewone hulpmiddelen ter zijde latende en de rekening beschouwende van het standpunt van een gewoon jaar, bestatigen wij :

In ontvangsten de som van	fr. 200950,63
In uitgaven	» 186421,12
Boni.	» 14529,51

Als wij, om den uitslag van het dienstjaar te kunnen beoordeelen, en langs eenen anderen kant de rekening ainstellen op voet van den begrootingsstaat, zien wij :

Dat de boni der rekening klimt tot fr. 160058,61
waarbij moet gevoegd worden het beloop
der ontvangsten in 1873 in rekening ge-
bracht en voorzien in de begrooting van
1874 » 15955,16

Totaal. fr. 176013,77

Om den waren toestand der kas te bezitten,
moet van deze som afgetrokken worden :

1° Het beloop der lee-
ningen, enz., zich nog in
kas bevindende fr. 128998,84

2° De ontvangsten buiten
begrooting gedaan en tot een
volgend dienstjaar toehoo-
rende » 19345,36

fr. 148344,20

Werkelijk overschot op het dienstjaar 1874 fr. 27669,57

5° AFDEELING.

Pensioenkas.

Zie de vorige verslagen.

TITEL IV

Instellingen van Weldadigheid

1^e AFDEELING.

Bureel van weldadigheid.

§ 1.

Bestuur.

De volgende wijzigingen zijn in het personeel des bestuurs ontstaan :

Mr Loots aftredend lid, is vervangen door Mr J. B. Van Rompaey, oud lid van het bestuur.

In zitting van 20 Februari laatstleden heeft de gemeenteraad het ontslag der heeren Cloetens en Marchal, leden van het bureel, aangenomen.

Mr Hellemans, Gustaef, zoutzieder, en Busschots Gom., handelaar, zijn in hunne vervanging benoemd.

§ 2.

Roerende en onroerende goederen.

Bij de laatste openbare verhuring hebben de pacht-prijzen eene vermindering op de vorige jaren ondergaan, van fr. 284,00. De oorzaak moet toegeschreven worden aan de buitengewone hooge prijzen tot dewelke de vroegere verhuringen ten gevolge van de mededinging tusschen de huurders gestegen waren.

§ 3.

Legaten en giften.

Sedert ons laatste verslag zijn er geene legaten noch giften aan het bureel van weldadigheid gedaan; eene som van fr. 50 is ten titel van gift ontvangen, voor afstand van grond op het gemeente-kerkhof.

§ 4.

Aankoopingen, verkooping, verwisselingen.

Er zijn geene aankoopingen, verkooping, noch verwisselingen gedaan.

§ 5.

Afleggingen en wederaanleggingen van kapitalen

De afgelegde en wederaangelegde kapitalen beloopt ter somme van fr. 10439,33.

§ 6.

Rekendienst.

Het budget van het dienstjaar 1875 is goedgekeurd door den gemeenteraad, in zitting van 13 Januari 1875, het bedroeg in ontvangsten en uitgaven fr. 99791,77.

De rekening van den ontvanger voor het dienstjaar 1874 komt door den gemeenteraad goedgekeurd te worden.

Hij geeft in ontvangsten . . .	fr. 115984,22
» in uitgaven . . .	» 91294,80
Overschot. »	24689,42

§ 7.

Statistiek der behoefteigheid gedurende 1874.

Behoeftigen gedurende gansch het jaar ondersteund	3869
Gedurende 6 maanden en langer.	287
Gedurende 3 maanden en langer.	215
Toevalliglijk	301
Totaal.	4672

Personen ondersteund op eene bestendige wijze door de openbare liefdadigheid :

1 ^o Ouderlingen en zieken.	34
2 ^o Zinneloozen	33
3 ^o Verlaten kinderen en weezen	57
4 ^o Vondelingen	»
Totaal.	124

De kosten van onderhoud voor die verschillende personen hebben beloopt :

A. Voor de ouderlingen	fr.	2994,10
B. » zinneloozen	»	9953,25
C. » verlaten kind : en weezen. »	»	4373,28
D. » vondelingen	»	»
Te zamen.		fr. 17320,63

§ 8

Uitdeelingen van onderstand gedurende het jaar 1874.

1 ^o In geld.	fr.	35942,11
2 ^o In brood.	»	3266,00
3 ^o In kleederen.	»	5489,00
4 ^o In geneesmiddelen	»	1373,00
5 ^o In loon van geneesheeren	»	1539,00
6 ^o In begrafenis-kosten.	»	184,32
Totaal .	fr.	47695,03

In 1874 heeft de onderstand verleend aan behoeftigen vreemd aan de stad, beloopt tot fr. 2854,59. Op 1 Juli laatstleden bleef uit dien hoofde aan het bestuur verschuldigd, zoo over het loopende als over de vorige dienstjaren, eene som van fr. 2807,08.

De som door het bestuur aan andere gemeenten betaald voor hulp aan behoeftigen ten zijnen laste, beliep tot fr. 3009,70.

§§ 9 en 10.

Betwiste zaken. — Prijs van zindelijkheid.

Geene.

2^e AFDEELING.

—

Gast- en godshuizen.

§ 1.

Bestuur.

Mr Verdict, aftredend lid, is door den heer De Strycker, rentenier alhier, vervangen.

De nieuwe titularis is geïnstalleerd op 7 Januari laatst.

§ 2.

Roerende en onroerende goederen.

Met de laatste openbare verhuringen van een gedeelte der onroerende goederen, is er op de vorige huurprijzen eene verhooging verkregen van fr. 570,00.

§ 3.

Legaten en giften.

Het bestuur werd tot de aanvaarding gemachtigd :
1° van de gift aan de kerk van het gasthuis eener schilderij door wijlen den heer pastor Hermans; 2° eener som van fr. 50,00 als gift voor afstand van grond op het gemeente-kerkhof; 3° eener begiftiging van fr. 1000,00 in voordeele van het jongens-weezenhuis gedaan door vrouwe weduwe Anton Bergmann-Van Acker.

§ 4.

Aankoopingen, verkooping en verwisselingen.

Het bestuur der hospiciën heeft bij koninklijk besluit van 22 Augusti laatstleden de toelating verkregen aan den heer Alphons Van In, nijveraer, twee huizen te verkoopen, gelegen in de Rechtestraat, mits den prijs van fr. 36000,00.

§ 5.

Aflegging en wederaanlegging van kapitalen.

Twee kapitalen beloopende te zamen tot fr. 3386,24 zijn afgelegd en in Belgische fondsen wederaangelegd.

§ 6.

Rekendienst.

Het budget van het dienstjaar 1875, goedgekeurd door den gemeenteraad, beloopt in ontvangsten en uitgaven fr. 119433,17.

De rekening van het dienstjaar 1874, biedt den volgende uitslag :

Ontvangsten . . .	fr. 215190,17
Uitgaven . . .	» 160151,45
Overschot.	fr. 55038,72

§ 7.

Betwiste zaken.

In het vorig verslag werd melding gemaakt van een geding ingespannen door de aannemers van de levering der bedden van het nieuw gasthuis, ten einde de betaling te bekomen van den prijs der gedane leveringen.

Bij vonnis van 9 Juni laatstleden heeft de rechtbank van Mechelen, alvorens in den grond der zaak te treden, een enkwest en eene schatting der geleverde bedden bevolen.

Daar tegen dit vonnis beroep is geteekend, heeft het bestuur de machtiging verkregen zich voor het gerechtshof te doen verdedigen.

§ 8.

Statistiek der godshuizen voor ouderlingen, weezen, enz.

De bevolking der verschillende godshuizen bedroeg op 1 Juli laatst als volgt :

		MANNEN	VROUWEN.
Godshuizen	S ^t Jacob	29	»
	S ^t Antonius	»	18
	SS. Anna en Joachim . .	10	15
	SS. Barbara en Beatrix .	»	27
	Weezenhuis voor meisjes .	»	54
	Weezenhuis voor jongens .	8	»
	Infirmerij van het Beggijnhof	»	1
TOTAAL.		47	116
TE ZAMEN.		163	

§ 9.

Statistiek der godshuizen

In 1874 werden er 433 zieken in het burgerlijk gasthuis verpleegd.

§ 10.

Statistiek van het godshuis van kraamvrouwen.

Er bestaat geen godshuis van kraamvrouwen.

§ 11.

Zinneloozen.

Men zie de vorige verslagen.

§ 12.

Blinden en doofstommen.

Al de doofstomme en blinde kinderen voor welke het kosteloos onderwijs aangevraagd werd, zijn in de daartoe bestemde gestichten geplaatst; het getal dier ongelukkigen beloopt tegenwoordig tot zes; vier stomdooven en twee blinden.

3^e AFDEELING.

—
Berg van bermhertigheid.

§ 1.

Werkzaamheden.

De volgende tafels geven de beweging op van het magazijn gedurende het jaar 1874, alsmede den vergelijkingsstaat der werkingen gedurende de jaren 1873-1874.

REKENING DER PANDEN. — BEWEGING VAN HET MAGAZIJN.

GETALINGEBRACHTEPANDEN EN BEDRAG DER GELEENDE KAPITALEN	In magazijn op den 1 januari 1874	Pandens ingezet gedurende het jaar	PANDEN UITGEGAAN gedurende het jaar			In magazijn op 31 dec. 1874
			TOTAAL	bij lossing	bij verkoop	TOTAAL
Pandens { Op nieuwe koop- waren. . . . Andere Totaal.	13	157	170	141	3	144
	5576	22125	27701	21925	409	23334
	5589	22282	27871	22066	412	22478
Geleende kapitalen { Op nieuwe koop- waren. . . . Andere Totaal.	586	3500	4086	3370	120	3490
	32945	115738	148683	114909	1321	116230
	33531	119238	152769	118279	1441	119720
						33049

[illegible]

§ 2.

Personeel.

Zonder veranderingen.

4^e AFDEELING.

Bedelaarsgesticht.

De onderhoudskosten der opgeslotenen in de bedelaarsgestichten en in de verbeteringsschool van Ruysselede beliepen in 1874 tot de som van fr. 989,70.

5^e AFDEELING.

**Spaar- en voorzieningskas ten voordeele der werklieden.
Genootschappen van onderlingen bijstand.**

In 1874 zijn ten postbureele 1604 stortingen gedaan beloopende tot fr. 70928,81.

83 Nieuwe boekjes zijn afgeleverd.

Men heeft 170 terugvorderingen aangeteekend ten bedrage van 38215,80 fr.

Het jaar 1875 belooft voortdurend eene aanzienlijke toeneming; reeds op 31 Juli laatstleden waren reeds 1094 stortingen geschied voor eene gezamentlijke som van fr. 136296,79 en 48 nieuwe boekjes waren reeds gevraagd.

Ziehier den uitslag welke de rekeningen der erkende maatschappijen van onderlingen bijstand aanbieden voor het dienstjaar 1874 :

1° Vereeniging der werklieden schoenmakers, huidenvetters, enz., erkend bij koninklijk besluit van 31 December 1853.

Ontvangsten	fr.	475,24
Uitgaven.	»	373,00
Overschot.	»	102,24
Boni der rekening van 1873.	»	1010,53
In kas op 1 Januari 1875.	»	1112,77

2° Vereeniging der werklieden kleermakers, erkend bij koninklijk besluit van 9 April 1857.

Ontvangsten	fr.	318,23
Uitgaven	»	275,30
Overschot.	»	42,93
Boni der voorgaande rekening	»	590,09
In kas op 1 Januari 1875 .	»	633,02

3° *Koninklijke Maatschappij der Belgische Redders*, provinciaal comiteit van Antwerpen, afdeeling van het kanton Lier, tusschen de gedecoreerden voor daden van moed en zelfopoffering, erkend bij koninklijk besluit van 4 November 1872.

In ontvangsten	fr.	334,36
In uitgaven	»	178,74
Overschot.	»	155,62
Boni der vorige rekening .	»	525,02
In kas op 1 Januari 1875 .	»	680,64

Twee leden der beide erkende maatschappijen van onderlingen bijstand der werklieden schoenmakers en kleermakers hebben de bijzondere decoratie van 2° klas verkregen, ingesteld bij koninklijke besluiten van 7 November 1847 en 6 October 1868 te verleen en aan bestuurders van maatschappijen van onderlingen bijstand.

Het zijn :

1° Mr GYZELINCKX, PIETER, GOMMAR, oud 71 jaar, schoenmaker, die sedert 1818 van de maatschappij deelmaakt en niet opgehouden heeft er sedert dien tijd een der ieverigste leden van te zijn.

2° VAN GENECHTEN, MAARTEN, JOSEPH, meester-kleermaker, oud 48 jaar; hij maakt sedert meer dan 30 jaren deel van het erkend genootschap der vereenigde kleermakers, waarvan hij in 1860 deken en in 1867 overdeken is benoemd; hij is een der meest verknochte leden der maatschappij welke hij met regelmatigheid en zuinigheid bestuurt.

De drie erkende genootschappen hebben ook in den vierden driejaarlijkschen prijskamp onderscheidingen behaald, te weten : dat der schoenmakers, eene bronzen medalie en eene som van honderd frank; de twee andere, eene eervolle melding.

In dit hoofdstuk stippen wij, even als verleden jaar, de belooningen aan door verscheidene onzer werklieden verworven.

De decoratie van 2de klas, bij koninklijk besluit van 7 November 1847 ingesteld om de werklieden te beloonen die, bij eene erkende handigheid in hun vak, een onberispelijk gedrag voegen, is aan de volgende personen toegestaan :

1° GARCIA, JACOB, oud 55 jaar, meester-gast in het fabriek van zijden stoffen van vrouwe weduwe Van Reusel; sedert 1840 in dit ambacht getreden, staat hij er bekend als een neerstig en eerlijk werkman, nauwgezet in het vervullen zijner plichten en grondig bekend met het weefstelsel *Jacquard*.

2° VAN DEN BRANDE, PIETER, FRANS, oud 66 jaar, meester-brouwer. Hij bestuurt sedert 29 jaren de belangrijke brouwerij van Mr Van der Linden-Nuyens en

heeft altijd bewijzen gegeven van kundigheid en vlijt in het uitoefenen zijner plichten.

3° DE VRIES, JAN, GOMMAR, oud 43 jaar, meestergast in de fabriek van koperen muziekinstrumenten zijns vaders; hij is in die fabriek sedert 30 jaren werkzaam en heeft er, sedert zijne vroegste jeugd, geduriglijk blijken van werkzaamheid en kunde gegeven.

4° PEETERS, JAN, FRANS, zijdewerker, sedert meer dan 43 jaren in dienst van Mr Edmond Duysters, fabrikant in deze stad; een zeer bekwaam werkmán, van eene voorbeeldige eerlijkheid en stiptheid.

5° TORFS, GOMMAR, ADRIAAN, potbakker; hij werkt sedert 42 jaren in de werkplaats der familie Swaenen en heeft veel bijgedragen tot de verbetering van het werk door die nijverheid voortgebracht.

6° NUYENS, JAN, FRANS, metser-plafonneerder, werkt sedert 32 jaren bij den heer Van Ockelyen, vader; hij bezit eenen zeldzamen aanleg en heeft al de herstellingswerken gedaan aan de collegiale kerk van Lier, aan de kerken van de HH. Michaël en Gudula en van O. L. V. ter Kapelle te Brussel, werken welke de aandacht der kenners tot zich trekken.

7° DE LAET, LODEWYK, GEENS, GOMMAR (gezegd SCHILDMANS) en VAN BEERS, GOMMAR, werklieden bij denzelfden meester, hebben de belooning bekomen om op verdienstelijke wijze aan bovengemelde herstellingen medegewerkt te hebben.

6° en 7° AFDEELING.

Kinderkribbe en bewaarschool.

Zie titel IV, 4° afdeeling van het tegenwoordig verslag.

8^e AFDEELING.

Bijzondere liefdadige gestichten en instellingen,
tentoonstellingen van kunstvoorwerpen, enz.
de weldadigheid ten doel hebbende.

Er zijn geene bijzondere tentoonstellingen geopend
geworden.

De verkoop van goede soep aan de behoeftige werk-
lieden is gedurende een gedeelte des winters met goed
gevolg ingericht.

9^e AFDEELING.

Geneeskundige dienst.

De heer Naets, doctor in de genees-, heel- en vroed-
kunde, is zich in deze stad komen vestigen.

TITEL V

Godsdienst

1^e AFDEELING.

Katholieke eeredienst.

§ 1.

Geestelijkheid.

Er is geene verandering in het personeel der clergij
gekomen.

Kerken en pastorijen.

De herstellingswerken van het inwendige der St Gummarus-kerk zullen voor het einde des jaars voltrokken zijn; in de kosten dier werken betalen de staat en het kerkfabriek elk twee derden der som en de provincie het overige derde.

In zitting van 5 Juli heeft de raad het bureel der kerkmeesters belast de noodige stappen aan te wenden om nieuwe toelagen te verkrijgen voor de herstelling der buitenzijde van de kerk welke zich in staat van verval bevindt en waarvan een groot gedeelte onvoltooid is gebleven.

Volgens beraming, zullen de kosten dier herstelling beloopt tot 135000,00 fr. De provincie heeft in die som wel willen tusschenkomen voor 27000,00 fr. op vijftien dienstjaren te verdeelen.

Een der geschilderde glasramen waarvan melding gemaakt werd in het vorig verslag is in het venster van den voorgevel der kerk geplaatst, langs den zuidkant van den toren; dit kunstwerk verbeeldt de vier kerkvaders St Augustinus, St Gregorius, St Ambrosius en St Jeronimus. Onder het oogpunt van samenstelling en uitvoering is zij bewonderenswaardig en doet eer aan M^r De Bethune, den onderscheiden kunstenaar die er de vervaardiger van is.

Twee oude glasramen voortkomende van de vensters van den grooten beuk en waarvan de herstelling toe- vertrouwd is aan Mr Capronnier, zullen in het kort geplaatst worden.

De St Gummarus-kerk is sedert de maand Augustus 1874 met de gaz verlicht; in afwachting dat eenen

bepaaldelijken vorm voor de gazbekken gekozen worde, zijn er voorloopige toestellen geplaatst.

Men houdt zich op dit oogenblik onledig met de oude kerkhofplaats een gansch nieuw uitzicht te geven en haar met breede stoepen, voorzien van arduinen boordstukken, te omringen; die werken welke eene wezentlijke verfraaiing voor de stad uitmaken, zijn op gemeene kosten dezer laatste in overeenkomst met het kerkfabriek volvoerd.

Men heeft de voorplaats der kerk ontruimd van het traliwerk dat dezelfde omringde, hetgeen niet weinig bijgedragen heeft om onze collegiale kerk eenen schoonen aanblik te doen opleveren.

Wij moeten insgelijks in het tegenwoordig verslag aanstippen dat de besturende commissie der St Jacobs-kapel zich met den prijsbaarsten iever bezig houdt met de verfraaiing dezer schoone kerk; de herstelling van den voorgevel brengt dit gebouw tot zijnen oorspronkelijken bouwtrant weder.

§ 3.

Kerkfabrieken.

FABRIEKRADEN EN BUREELEN DER KERKMEESTERS.

a. St GUMMARUS-KERK.

MM. Hellemans en Mast zijn in hunne wederkeerige hoedanigheden van voorzitter en geheimschrijver des raads herkozen; het mandaat van Mr Cools als lid en schatbewaarder der fabriek is insgelijks vernieuwd.

De fabriek heeft een gevoelig verlies ondergaan in den persoon van een zijner leden, Mr Wellens, ten gevolge eener korte ziekte te Gent overleden; de over-

ledene die gedurende achttien jaren van den raad deelmaakte, heeft altijd met den meesten iever de belangen der kerk ter harte genomen.

b. Ste MARGARETHA-KERK.

Zijn herkozen :

Voorzitter : Mr Crabbé.

Geheimschrijver : M^r De Backer.

Kerkmeester : Mr Braeckmans.

Schatbewaarder : Mr Stevens.

Mr Antoon Frans Verheyen is lid der fabriek genoemd in vervanging van Mr Vercammen, overleden.

c. St JOSEFS-KERK.

Zijn herkozen :

Voorzitter : M^r De Pooter-Vervoort.

Geheimschrijver : Mr Van der Auwera.

Schatbewaarder : Mr Busschots, kerkmeester gekozen in vervanging van Mr Fastré, overleden.

§ 4.

Rekendienst.

a. BEGROOTINGEN.

De begrootingen der verschillende parochiën en kappellen voor het dienstjaar 1876, hebben van den gemeenteraad, in zitting van 11 September laatstleden, een gunstig advies bekomen, ten einde aan de hoogere overheid voor goedkeuring toegezonden te worden. Zij leveren de volgende uitslagen :

I. St Gummarus-kerk.

Ontvangsten van allen aard	.	fr.	72702,95
Uitgaven	»	.	» 55234,47
Batig slot.	fr.		17468,48

II. Succursale kerk van de H. Margaretha.

Ontvangsten van allen aard	.	fr.	4583,96
Uitgaven	»	.	» 4579,77
Batig slot.	fr.		4,19

III. Succursale kerk van St Joseph te Lisp.

Ontvangsten van allen aard	.	fr.	21472,66
Uitgaven	»	.	» 20412,00
Batig slot.	fr.		1060,66

b. REKENINGEN.

De rekeningen der fabrieken voor het dienstjaar 1874, zijn door de deputatie op 11 Juni laatstleden goedgekeurd.

Zij leveren den volgenden uitslag :

A. Kerk van den H. Gummarus.

Ontvangsten	.	.	.	.	fr.	68445,97
Uitgaven.	.	.	.	.	»	42800,08
Batig slot.	fr.					25645,89

B. Succursale kerk van de H. Margaretha op het Beggijnhof.

Ontvangsten	fr.	4279,92
Uitgaven	»	4232,74
Batig slot. fr.		47,18

C. Succursale kerk van St Joseph te Lisp.

Ontvangsten	fr.	30728,98
Uitgaven	»	25126,32
Batig slot. fr.		5602,66

D. Kapel van St Jacob.

Ontvangsten	fr.	2579,26
Uitgaven	»	2554,50
Batig slot. fr.		24,76

§ 5.

Roerende en onroerende goederen aan de fabrieken toebehoorende.

Niets bijzonders te melden.

§ 6.

Giften en legaten.

De kerkfabriek is gemachtigd geworden eene gift van 1000,00 fr. voor het viere van goddelijke diensten, door den heer Dieltjens geschonken, aan te nemen.

Langs haren kant heeft de kerk St^e Margaretha de machtiging verkregen het legaat te aanveerden van twee huizen gestaan op het Beggijnhof, uitmakende

een belastbaar inkomen van fr. 261,00 voor het bebouwd, en van fr. 3,73 voor het onbebouwd gedeelte, dit legaat werd gemaakt door den heer Moons, voorzitter van het armenbureau te Antwerpen.

Aan deze gift zijn insgelijks goddelijke diensten verbonden.

Aankopen, verkooping, noch verwisselingen zijn gedurende het afgelopen jaar bewerkt, evenmin als afleggingen of wederaanleggingen van kapitalen.

Geen der kerkfabrieken is in rechtsgedingen betrokken.

3^e AFDEELING.

Kerkhoven.

De noodzakelijkheid van de vergrooting des kerkhofs doet zich dringend gevoelen; er zal, in dezen zin door het schepen-collegie een voorstel aan den raad gedaan worden.

TITEL VI

Openbaar Onderwijs

1^e AFDEELING.

Lager onderwijs.

§ 1.

Lagere en gemeentescholen.

Gedurende het schooljaar 1874-1875 hebben 482 leerlingen de kosteloze meisjesschool bezocht.

Het onderwijzend personeel is vermeerderd; het inrichten eener nieuwe klas deed er de noodzakelijkheid van gevoelen.

Eene plechtige prijsuitdeeling heeft, zooals met de vorige dienstjaren, het schooljaar gesloten en nogmaals zijn spaarboekjes aan de beste leerlingen overhandigd.

De inschrijvingen voor de school van volwassenen van het vrouwelijk geslacht intra-muros beliep tot 108, waarvan 82 regelmatig de leergangen bezocht hebben.

De oefenschool is door 390 leerlingen bijgewoond geworden; de gebouwen welke de school vergrooten en in het vorig verslag vermeld zijn, staan op het punt voltooid te wezen; zij zullen toelaten een grooter getal leerlingen te aanveerden.

De school van volwassenen is door 177 leerlingen regelmatig bezocht.

119 Jongens en 105 meisjes zijn in de school van den Antwerpschen steenweg ingeschreven; de leergang voor volwassenen in deze school gegeven, werd aanhoudend door 42 personen van het mannelijk en 19 van het vrouwelijk geslacht bezocht.

Eene verandering is in het onderwijzend personeel dezer school ontstaan.

De gemeenteschool van het voorgeburcht Lisp, eindelijk, is bezocht geworden door 125 jongens en 122 meisjes; haar leergang van volwassenen telde 13 jongens en 32 meisjes.

§ 2.

Bijzondere scholen van lager onderwijs.

a. ONDERSTEUNDE.

Geene.

b. NIET ONDERTSEUNDE.

Er bevinden zich te Lier voortdurend zes scholen welke geene toelagen genieten en door betalende leerlingen worden bijgewoond.

Eene dezer voor kinderen van het mannelijk geslacht telt 185 leerlingen.

Twee scholen voor jonge meisjes bevatten 307 »

De drie andere scholen worden door jongens en meisjes bijgewoond en hun getal beloopt tot 212 »

TOTAAL. 704 »

Het cijfer van het verleden jaar beliep 696 »

Dus eene vermeerdering van 7 »

c. DOOR DE GEMEENTE AANGENOMEN.

Zie het verslag van verleden jaar.

§ 3.

Bewaarscholen.

De besturende commissie der bewaarschool heeft Mr G. Lambrechts, een harer oudste leden verloren; in zijne vervanging heeft de gemeenteraad Mr Gustaaf Van In, bijzondere, benoemd.

De school telde 337 leerlingen waarvan 173 tot het mannelijk en 164 tot het vrouwelijk geslacht toe behoorden.

Op het einde van het schooljaar hebben 84 kinderen de school verlaten, 39 jongens zijn in de oefenschool en 45 meisjes in de gemeente-meisjesschool getreden; er zijn 182 nieuwe leerlingen aanveerd.

In vorig verslag hebben wij medegedeeld dat het comiteit der Dames-beschermsters der bewaarschool zoo aan de besturende commissie als aan de gemeente-overheid geweigerd had het beloop der sommen te doen kennen welke de Dame schatbewaarster in kas had. In tegenwoordigheid dier weigering had de gemeenteraad de afschaffing van het Comiteit uitgesproken en de overgave der rekening bevolen van de ontvangsten en uitgaven voor de gemeente-bewaarschool gedaan.

De Dame schatbewaarster, in bezit dezer gelden, had in hare weigering volherd, en de gemeente-overheid werd aldus genoopt de zaak voor de rechtbank te brengen.

Dit geding komt eene oplossing te verkrijgen.

Bij een eerste vonnis uitgesproken op 21 April 1875, heeft de rechtbank van eersten aanleg, recht doende op de besluitselen strekkende dat de vraag onaannemelijk zoude worden verklaard, beslist dat de bewaarschool een stadsgesticht is, dat al de giften ten haren voordeele gedaan, de ontvangen bijdragen en alle hoege-naamde sommen aan hare onderhoud besteed, stadsgelden zijn waarvan rekening aan de gemeente-overheid ver-

schuldigd is; zij verwijst de verweerster van hare beslitselen af en beveelt den grond der zaak te bepleiten.

Een bepaaldelijk vonnis van 1 Juni 1875, over den grond der zaak uitspraak doende, beveelt aan verweerster hare rekening in den bestuurlijken vorm binnen de drie dagen na de beteekening in te dienen, op boete van 50 fr. schadevergoeding voor iederen dag uitstel.

Daar de dame-schatbewaarster verklaard heeft hetzelfde onmiddelijk te volbrengen, is dit vonnis gelicht noch beteekend geworden.

Zij heeft hare rekening met de bewijsstukken nedergelegd; na verzending naar de eerste sectie van den Raad, is dezelve in zitting van 11 September laatstleden goedgekeurd.

Op dit oogenblik is zij aan de goedkeuring der bestendige Deputatie onderworpen.

Zij levert den volgenden toestand op :

1 ^o	4 Loten der stad Brussel van 1856, weerde	352,00	fr.
2 ^o	Eene Romeinsche obligatie van fr. 1000	707,50	"
3 ^o	Twee Belgische obligatiën van " 2000	4160,00	"
4 ^o	Drie " " van " 1000	3120,00	"
5 ^o	Eene Oostenrijksche Nat. obl. van 1000 guld.	1651,00	"
6 ^o	4 Oostenrijksche obligatiën van 100 " "	660,40	"
7 ^o	6 Stukken Perou van 500 gulden	1575,00	"
TOTAAL.		12225,90	"
De rekening in speciën beliep tot . . .		2188,68	"

§ 4.

Scholen van volwassenen.

De scholen van volwassenen worden nog al druk bezocht; op 31 December 1874, telden zij 365 leerlingen, verdeeld als volgt :

School intra-muros	voor jongens.	.	.	177
id.	voor meisjes.	.	.	82
Scholen extra-muros	voor jongens.	.	.	55
id.	voor meisjes.	.	.	51
Totaal.				365

§ 5.

Zondagscholen.

Men zie hetgene in het vorig verslag over gezegd is.

HERHALING.

Het blijkt uit de vorenstaande inlichtingen dat het getal leerlingen, die op 1 Januari laatst het onderwijs in de verschillende gestichten der stad ontvingen, beliepen, als volgt :

BETALENDE LEERLINGEN.

Jongens	.	.	.	.	.	352	
Meisjes	.	.	.	.	.		452

NIET BETALENDE LEERLINGEN.

a. Lagere scholen.

Jongens	.	.	.	.	.	615	
Meisjes	.	.	.	.	.		690

b. Zondagscholen.

Meisjes	.	.	.	.	.		250
Totalen						967	1392

HERHALING

Jongens	.	.	.	.	.	.	967
Meisjes	.	.	.	.	.	.	1392

Algemeen totaal der kinderen die het lager onderwijs in de scholen ontvangen . 2359

Hieronder zijn niet begrepen de leerlingen, die in de voorbereidende afdeeling der middelbare school het lager onderwijs ontvangen, noch de kinderen der bewaarschool, noch de volwassenen.

§§ 6, 7 en 8.

**Nijverheidsscholen, scholen van kunst. stielen en leerscholen. —
Normale scholen en leergangen. —
Personeel van het onderwijs, bezoldigingen der onderwijzers.
Conferentiën. — Voorzieningskas.**

Zonder bijzondere aanmerkingen.

§ 9.

Schoolgebouwen.

De nieuwe lokalen voor de oefenschool zijn op het punt voltooid te worden.

§ 10.

Toelagen ten voordeele van het lager onderwijs.

Toelagen in 1874 verleend :

- 1° Door den staat ten voordeele der bewaarschool fr. 550
- 2° Door de provincie voor hetzelfde voorwerp » 550
- 3° Door den staat om in de behoeften van het
lager onderwijs te voorzien . fr. 10833,00

2^e AFDEELING.

Middelbaar onderwijs.

De leergangen der middelbare school werden, gedurende het schooljaar 1874-1875, door 223 leerlingen bezocht, als volgt :

Latijnsche klassen	13
Middelbare school	45
Vorbereidende afdeeling . . .	165
Totaal.	223

TITEL VII

Schoone Kunsten, Wetenschappen & Letteren

1^e AFDEELING.

Schoone kunsten; akademiën van schoone kunsten. —

Bijzondere scholen van teekenkunst, plaatsnede, Beeldhouwkunde, enz. — Museum. — Bijzondere kunstverzamelingen. — Tentoonstellingen van kunstvoorwerpen. —

Monumenten. — Conservatoriums —

Muziekscholen; muziek- en tooneelgezelschappen. — Maatschappijen van vermaak. — Openbare feesten.

De bestuursraad noch het onderwijzend personeel hebben wijzigingen ondergaan.

Men werkt onverpoosd aan het inrichten der lokalen bestemd om de verschillende klassen der school van teeken- en bouwkunde te ontvangen. Die verplaatsing zal toelaten het studie-programma merkelyk uit te breiden en het getal leerlingen te vermeerderen, dubbele noodzakelykheid waarvan de behoefte zich sedert lang deed gevoelen.

Gedurende het schooljaar 1874-1875 werden de leerlingen door 450 leerlingen bezocht, waarvan 21 aan verschillende naburige gemeenten behoorden.

De zomerleergangen van 1875 zijn door 188 leerlingen bijgewoond waarvan 111 van 29 omliggende gemeenten.

De school blijft altijd vooruitgaan. Op het verslag der jurij, samengesteld uit de heeren leeraars der ko-

koninklijke Academie van Schoone Kunsten te Antwerpen, gelast met de beoordeeling van de prijskampen onzer school, zijn, zooals verleden jaar, zeven koninklijke medaliën aan verschillende samenstellingen toegekend.

2^e AFDEELING.

Letteren en wetenschappen. — Akademie van wetenschappelijke kringen. — Bibliotheken.

Andere litterarische en wetenschappelijke inrichtingen.

Mr Cursters-Crols, gemeenteraadsheer, is lid van de besturende commissie der volksbibliotheek benoemd in vervanging van Mr Anton Bergmann, overleden.

Het getal boekdeelen, gedurende het dienstjaar 1874-1875 in lezing gegeven, beliep tot 8105, verdeeld als volgt :

Schilderende Letterkunde, Vlaamsche en Fransche	
Reisverhalen	7020
Geschiedenis en Aardrijkskunde	680
Verschillende Wetenschappen	405
	8105

De verdeeling gebeurde op de volgende tijdstippen :

1874	September	475
»	October	717
»	November	719
»	December	1033
1875	Januari	1434
»	Februari	1356
»	Meert	1011
»	April	918
»	Mei	442
	Totaal.	8105

Er is dus, voor het dienstjaar 1874-1875, eene vermeerdering van uitleening van 543 boekwerken.

In het getal der uitgeleende boeken zijn niet begrepen de verschillende vlaamsche en fransche tijdschriften noch de boeken welke in het lokaal zelve geraadpleegd worden.

De volksbibliotheek bezit 2874 werken in 4675 boekdeelen; er is dus vermeerdering van 141 boeken en 112 werken op het cijfer van verleden jaar.

De commissie drukt nogmaals den wensch uit dat het staatsbestuur, even als vroeger, de bibliotheek een zeker getal volksuitgaven toezende.

Eene boekenlijst, per reeks en alphabetische orde van de namen der schrijvers opgesteld, ligt ter pers; zij zal kosteloos ter beschikking van het publiek gesteld worden. De kosten van dit sedert lang onontbeerlijk werk, worden gedekt dank aan de mildadigheid van Vrouwe Weduwe Anton Bergmann, als aandenken van wijlen haren echtgenoot die sedert de stichting der bibliotheek tot zijn afsterven van de besturende commissie heeft deel gemaakt.

Verscheidene letterkundige, wetenschappelijke en staatkundige uitgaven, alsmede andere werken van waarde worden voortdurend door het Departement van Binnenlandsche Zaken aan de openbare wetenschappelijke bibliotheek van de stad gezonden.

Wij drukken hierover onzen ganschen dank aan het staatsbestuur uit.

TITEL VIII

Gezondheidsleer en Openbare Gezondheid

1^e AFDEELING.

Geneeskundige commissie.

Zonder veranderingen.

2^e, 3^e, 4^e, 5^e en 6^e AFDEELING.

Geneeskundig personeel. — Doctors, heel- en vroedmeesters. —

Apothekers. — Vroedvrouwen. —

Gezondheidsraad. — Apotheek voor den arme. —

Hulp aan drenkelingen en versmoorden. —

Gezondheidstoestand. — Koepokinenting.

De heer Naets, doctor in de genees-, heel- en vroedkunde, heeft zich in deze stad komen vestigen.

Niettegenstaande de verschijning van eenige ziekten, onder andere de mazelen, welke eenigzins besmettelijk waren, en de hevige hitte welke wij doorstaan hebben, is de gezondheidstoestand der stad zeer voldoende geweest.

Het comiteit voor koepokinenting heeft van 1 Mei tot 1 Juli zijne wekelijksche zittingen gehouden.

7^e AFDEELING.

Ontucht.

Het eenig huis van ontucht dat in deze stad bestond, is verdwenen om plaats te maken voor de nieuwe gebouwen waarmede het klooster der zwarte zusters vergroot wordt.

8^e AFDEELING.

Reiniging der straten. — Slijk- en mestpachting. —
Peerdenslachterij.

De straten der stad worden altijd in eenen volmaakten staat van reinheid gehouden.

Voor het overige is er niets bijzonders aan te stippen.

9^e AFDEELING.

Gezondmaking der wijken en verbetering der
woningen van de werkende klas.

Eene nieuwe stoep en eene onderaardsche riool van eene lengte van ongeveer 30 meters zijn in de Berlarij aangelegd.

De omtrek van het nieuw gasthuis is verfraaid; er zullen kandelabers geplaatst en de stoepen van dit belangrijk gesticht verbreed worden.

Wanneer de nieuwe inrichting van het oud gasthuis voltooid is, zullen wij onmiddellijk de hand aan het werk slaan om nieuwe stoepen en riolen in de Berlaerstraat aan te leggen. Dit aanzienlijk werk zal toekomend jaar kunnen uitgevoerd worden.

Wij hebben de onderaardsche goten der Kluizestraat, Lindenstraat en andere naburige straten gansch doen ruimen.

10^e en 11^e AFDEELINGEN.

Zwemschool. — Openbare baden en waschplaatsen.

Zie het verslag van verleden jaar.

12^e AFDEELING.

Lichaamsoefeningen ; onderwijs.

Het onderricht der lichaamsoefeningen zal binnen kort bij het gemeente lager onderwijs ingevoerd worden.

13^e AFDEELING.

Begravenissen. — Doodhuizen.

Zie de vorige verslagen.

14^e AFDEELING.

Onheilen en rampen.

(onweder, hagel, overstromingen, brand, enz.)

4 Brandrampen zijn gedurende het afgelopen dienstjaar in deze stad en de omstreken losgeborsten. Tusschen deze, moeten wij den schrikkelijken brand aanhalen gedurende den nacht van 6 tot 7 Juli 1875, ontstaan in het bitterpeën-fabriek der heeren gebroeders Van Hoof, nabij de voormalige Lisperpoort.

Niettegenstaande de ieverige pogingen door een groot getal onzer stadgenooten in het werk gesteld, is men er alleenlijk in gelukt de vier muren van het gebouw te behouden. Alles was door verscheidene maatschappijen verzekerd.

Eenige onzer inwoners hebben zich bij deze ramp bijzonder onderscheiden en zijn door het staatsbestuur belooningen toegekend. Zij staan vermeld in de 2^e afdeeling van den volgende titel.

TITEL IX

Openbare Veiligheid, Justitie & Gevangenissen

1^e AFDEELING.

Politie : inrichting en personeel, verordeningen
en reglementen.

De inrichting en het personeel der politie hebben
geene veranderingen ondergaan.

2^e AFDEELING.

Aanhoudingen, schelmstukken, misdrijven en overtredingen.

Sedert 1 September 1874 tot op hetzelfde tijdstip van
1875, zijn de volgende processen-verbaal opgemaakt :

Eenvoudige diefstallen	6
Zware »	9
Banbreuk	4
Inbreuk	7
Strooperij	12
Vrijwillige slagen	23
Slagen en verwondingen	16
Aftruggelarij	2
Misbruik van vertrouwen	1
Grove scheldwoorden	19
Laster	10

Mede te dragen. 109

	Medegedragen	409
Aanslag op de eerbaarheid		3
Wederstand tegen de agenten der openbare macht		5
Beledigingen door woorden		9
Schade veroorzaakt aan een anders roerend goed		7
Landlooperij		3
Overtredingen aangaande het sluiten der herbergen		7
» » nachtlawijt		3
» » de kansspelen		8
Moordpooging		1
Militaire desertiën		1
Verschillende overtredingen		17
Toevallige brandrampen		4
Onvrijwillige doodslag bij ongeluk		1
	Totaal.	178

3^e AFDEELING.

Daden van moed en zelfopoffering.

De inwoners onzer stad wier namen volgen en die zich bijzonder onderscheiden hebben in den brand van de fabriek der heeren gebroeders Van Hoof, hebben eervolle belooningen bekomen voor daden van moed en zelfopoffering. Het zijn :

VAN DEN BOSCH, TROPHIEN ISIDOOR, koopman in ijzer, medalie van 2^e klas.

BRIOEN, HENDRIK FRANS, schrijnwerker; VAN DER AUWERA, FRANS, schrijnwerker; POTTERS, LODEWYK MARIA, slot- en stoofmaker; BOSMANS. JOZEF ALOYS, loodgieter; GEENS, JAN GOMMAR, metser; DE BOECK, GOMMAR LODEWYK, kasseier; JANSSENS, JOZEF, winkelier; VAN ENGELEN, GOMMAR, fabrikant van koperen muziekinstrumenten; medalie van 3^e klas.

Andere personen hebben dezelfde onderscheiding bekomen om hun leven blootgesteld te hebben voor de redding van drenkelingen, uit de rivier de Nethe. Het zijn :

TAYMANS, JOZEF, huisschilder; VAN WASSENHOVEN, BERNARD LAURENS, barbier; VAN BOECKEL, JOZEF EVARIST, borstelmaker; ROELANS, AUGUST, werkman; VAN LIER, MELCHIOR JOZEF, werkman; HERYGERS, JAN LODEWYK, inspekteur van politie; DE PRINCE J. G., metserdiender; ARRAS, HENDRIK, werkman; medaliën van 3^e klas.

4^e en 5^e AFDEELINGEN.

Gevangenis en opsluitingsplaats der gemeente. — Maatregelen tegen brandgevaar.

Wij kunnen niet dan de meest voldoende inlichtingen mededeelen over den staat van onderhoud van het materieel der hulpmiddelen tegen brand.

6^e AFDEELING.

Paspoorten.

Gedurende het jaar 1874, zijn twee paspoorten afgeleverd, een voor Turkije en een voor Frankrijk.

7^e AFDEELING.

Boekjes voor werklieden en dienstboden.

Gedurende het jaar 1874, zijn 36 werkboekjes afgeleverd.

8^e en 9^e AFDEELINGEN.

Bureelen van plaatsing. — Aanplakking. — Openbare roepers.

Zie de vorige verslagen.

TITEL X

Burgerwacht. - Militie. - Bezetting

1^e en 2^e AFDEELINGEN.

Burgerwacht. — Militie.

Uitvoering der wet van 3 Juni 1870, gewijzigd door
degene van 18 September 1873 :

WERKELIJK CONTINGENT.

Vrijgestelde militianen van 1872, 1873 en 1874.	50
Nieuw ingeschrevenen voor 1875	124

CONTINGENT VOOR DE RESERVE.

Uitgestelde militianen van 1872 en 1873.	3
Te zamen.	177

In uitvoering van de artikels 46 en 34 der militiewet, is een militiaan van den dienst der militie ontslagen en vóór de trekking van den lijst geschrabd	1
Blijft.	176

Het contingent aangeduid voor de lichting van 1875,
was bepaald op 35 manschappen en het laatste nummer
der trekking, dat voor den werkelijken dienst opge-
roepen werd, was n° 110.

Beslissingen van den militieraad, van de bestendige
deputatie en van den revisieraad :

WERKELIJK CONTINGENT.

Dienstplichtige militianen	35
Bepaaldelijk vrijgesteld	10
Uitgestelde	80
Niet onder de wapens geroepen	48
	173

CONTINGENT VOOR DE RESERVE.

Uitgestelde militianen.	3
Te zamen.	176

4 Militianen zijn ontslagen vooraleer de inlijving plaats had (art. 28); 2 militianen, die na hunne inlijving waren vrijgesteld, hebben voor den militieraad hunne vrijstelling moeten verantwoorden.

De deputatie heeft uitspraak gedaan over 5 beslissingen van den militieraad : 1 militiaan is vrij en 3 andere uitgesteld; de beslissing welke een militiaan voor den dienst had goedgekeurd is behouden geworden.

De revisieraad heeft de beslissingen, door den militieraad in zake van 11 militianen genomen, behouden.

Eene andere beslissing is vernietigd en de belanghebbende militiaan is voor den dienst aangeduid.

Tijdens de inlijving zijn 3 militianen, door de krijgsoverheid afgekeurd, voor een jaar uitgesteld.

3^e AFDEELING.

Bezetting : Kazerneering. — Militaire logementen.

Sedert ons laatste verslag zijn 2269 militianen bij de inwoners ingekwartierd geweest.

Voor het overige verwijzen wij naar de vorige verslagen.

TITEL XI

Openbare Belastingen

1^e AFDEELING.

Grondlasten.

§ 1.

Kadaster.

De kadastrale inkomst van al de bebouwde en onbebouwde eigendommen der stad beliep in 1874 tot fr. 692123,39.

§ 2.

Aandeel.

Het aandeel der grondbelasting voor het dienstjaar 1874, in 1170 artikels verdeeld, is, ten voordeele van den staat, bepaald ter somme van . fr. 48448,74

IN OPCENTIEMEN.

A.	Ten voordeele der provincie op	fr.	5329,34
B.	Ten voordeele der gemeente .	»	24708,76
	Totaal.	»	78486,84

2^e AFDEELING.

Personeele belastingen.

§ 1.

Getal belastingschuldigen.

De artikels aan de personeele belasting onderworpen, die op de verschillende rollen van 1874 werden gebracht, beloopt tot 1627.

§ 2.

Beloopt der rollen

Hoofdsom fr. 37039,11

OPCENTIEMEN.

A. Ten voordeele van den staat .	fr. 5555,46
B. Ten voordeele der provincie .	» 4074,29
C. Ten voordeele der gemeente .	» 17037,91
Totaal.	fr. 3706,77

De huurwaarde komt voor in de hoofdsom der personeele belasting hierboven gemeld, ten bedrage van
fr. 10153,36

De deuren en vensters voor	» 14590,11
De haardsteden voor.	» 3387,67
Het mobiliair voor	» 5339,15
De dienstboden voor.	» 2450,72
De paarden voor	» 1118,10
Totaal.	fr. 37039,11

3^e AFDEELING.

Belasting der patenten.

§ 1.

Getal en klasseering der patentschuldigen.

De rollen der patenten voor het dienstjaar 1874, bevatten 1319 artikels.

§ 2.

Beloop der rollen.

Het cijfer in principaal der patentrollen, voor het dienstjaar 1874, beloopt tot. . . fr. 12832,02

OPCENTIEMEN.

A. Ten voordeele van den staat . .	fr. 2565,72
B. Ten voordeele der provincie . .	» 00,00
C. Ten voordeele der gemeente . .	» 1410,61
Totaal. . .	» 13917,36

4^e AFDEELING.

Provinciale belastingen.

De rollen voor 1874 bevatten :

530 Houders van honden.

265 Verkoopers van sterke dranken.

61 » van tabak.

De opbrengst dier verschillende belastingen beliep als volgt :

Opbrengst der belasting op de honden	fr. 2304,00
» » op den verkoop van sterke dranken	» 5032,74
Opbrengst der belasting op den verkoop van tabak	» 801,00
Totaal.	fr. 8137,74

5^e AFDEELING.

Accijnsen.

De accijnsrechten ter onzer stede ingevorderd gedurende het jaar 1874, beloopt tot . fr. 188436,68.

6^e AFDEELING.

Stedelijke en provinciale belasting op de honden.

Zie hierboven de 4^e afdeeling.

Het aandeel der stad voor het dienstjaar 1874 is door de deputatie nog niet vastgesteld.

Voor 1873 beliep hetzelfde tot de som van fr. 512,39.

7^e AFDEELING.

Ontlastingen.

12 Reclamen zijn tegen de zetting der verschillende belastingen in het jaar 1874 ingediend.

TITEL XII

Openbare Werken

1^e AFDEELING.

Personeel en inrichting van den dienst.

Zonder aanmerkingen.

2^e AFDEELING

Groote en kleine wegenis.

Sedert de hulpmiddelen, bestemd voor de buurtwegen, vermeerderd zijn, hebben wij aan die werken meer uitbreiding kunnen bijzetten; onze wegen worden dan tegenwoordiglijk ook goed onderhouden.

Op 14 April laatstleden is de steenweg van Lier naar St Catharina-Waver aanbesteed voor eene som van fr. 66890,00; hij zal in de maand November gansch voltrokken zijn.

Herstellingswerken zijn uitgevoerd aan de steenwegen van Lier op Linth en van Lier op Berlaer.

§§ 1 en 2.

**Algemeene en bijzondere plans van rechtmaking. —
Gelijkmaking.**

Het algemeen plan van rechtmaking van den steenweg van Lier op Oostmalle, door den gemeenteraad goedgekeurd, is op dit oogenblik aan de goedkeuring des staatsbestuurs onderworpen.

De stad heeft van het Departement van Oorlog de toelating verkregen de oude versterkingswerken van de buitenvesting der Leuvensche poort plat te leggen; hetzelfde is gedaan met een gedeelte der Leuvensche vest nevens de Nethe tot aan den Pettendonck.

Na de voltrekking dier werken, zal het collegie de noodige voorstellen tot de benutting der gronden doen.

§ 3.

Onderhoud der straten. — Kasseiing.

De straten der stad worden over het algemeen goed onderhouden.

Op de Karthuizersvest, de Leuvensche vest, in den Pettendonck, in de Statielaan en op de Oude Kerkhof-plaats zijn aanzienlijke kasseiingswerken verricht.

Wij verbeteren voortdurend zooveel mogelijk de kasseiing onzer straten, maar denken dat, om tot eene ernstige verbetering te geraken, een afzonderlijk crediet jaarlijks tot onze beschikking zal moeten gesteld worden voor den aankoop van nieuwe kasseien.

De stad en de kerkfabriek S^u Gummari hebben beide, ieder langs haren kant, aanzienlijke werken aan den omtrek van dit schoon gebouw doen uitvoeren. Het traliewerk voor den grooten ingang is weggenomen en de voorplaats gansch herkasseid. De straat rondom het oud kerkhof loopende is verbreed en van stoepen voorzien. Deze gezamentlijke werken stellen eene merkelijke verfraaiing voor dit gedeelte der stad daar.

§§ 4 en 5.

Openbare en bijzondere riolen, stoe en en openbare piscijnen.

Men zie hetgene over dit voorwerp gezegd is in de 9^e afdeeling van titel acht alsook in § 3, 2^e afdeeling des tegenwoordigen titels.

3^e AFDEELING.

Verdeeling van drinkbaar water. — Pompen. —
Openbare fonteinën.

De openbare pompen worden goed onderhouden en leveren eene voldoende hoeveelheid water op.

Eene nieuwe pomp op de Nethe is omtrent de Leuvensche poort geplaatst.

De pomp nabij het nieuwe gasthuis gaat vervangen worden door eene andere, te plaatsen in eene der kandelabers welke ter verfraaiing van dit gesticht zullen opgericht worden.

4^e AFDEELING.

Verdeeling der gaz, openbare verlichting.

Niettegenstaande de concurrentie aan den gaz-verkoop gedaan door het gebruik der petroleë, blijft ons gesticht de beste uitslagen opleveren; wel is waar hebben eenige verbruikers het gaz-licht laten varen; doch darentegen zijn betrekkelijk aanzienlijke plaatsingen gebeurd en hebben het getal bekken, tegenwoordiglijk in gebruik, op 1735 gebracht, dus 165 meer dan verleden jaar.

In 1874 werd gefabriceerd . . .	157000	meters gaz.
In 1873 alleenlijk . . .	146230	» »
Vermeerdering.	10770	» »

De gaz-canalisaatie is verbeterd en uitgebreid :

1° Op de gansche uitgestrektheid der *Karthuizersvest*, zijn de buizen van twee duim door buizen van drie duim vervangen.

2° In de *Antwerpstraat*, zijn de buizen van twee

duim op eene totale lengte van 270 meters in de plaats gelegd van buizen van drie duim.

Die werken waren noodzakelijk geworden, ten einde in alle gelegenheden te kunnen voorzien in de verlichting der standplaats van den ijzeren weg en haren omtrek.

Al die oude weggenomen en in goeden staat herstelde buizen, zijn in de volgende straten herlegd :

De Ley, het Waterpoortstraatje, de Look, alwaar nieuwe lantaarns zijn geplaatst, en eindelijk is de *Regenboogstraat*, met die buizen voorzien met het doel de wijk der *Kluis* aan de *Berlary* te verbinden en alzoo de verlichting dier straat te verbeteren.

Binnen kort zal het materieel van het gaz-gesticht met eenen vierden verzuiverbak verrijkt worden; dit onmisbaar geworden werktuig is in vervaardiging en zal dit jaar nog benuttigd worden.

Het gaz-gesticht bezat op 31 December 1874, zoo in gelden als in betaalde koopwaren, een kapitaal van fr. 36108,42.

De algemeene rekening van 1874, inbegrepen het batigslot van 1873, fr. 26283,01, levert op :

In ontvangsten	fr. 74214,23
In uitgaven.	» 43663,07
Overschot.	» 30551,16

Waarvan 15000 fr. in de gemeentekas gestort zijn.

De afval der fabricatie wordt altijd gemakkelijk verkocht; nochtans valt het aan te merken dat onze ligging nabij Antwerpen ons verplicht den coke aan mindere prijzen te verkoopen dan andere fabrieken van dezelfde belangrijkheid het met die waar doen.

Wij houden er aan nogmaals te bestatigen dat ons gesticht blijft bloeien dank aan de werkzaamheid en het doorzicht van onzen bestuurder Mr Charle.

5° AFDEELING.

Hallen en markten.

Beweging der verschillende wekelijksche markten,
gedurende 1874 :

Graanmarkt.

	TE KOOP AANGEBODEN.	VERKOCHT.
Tarwe . . .	3404 hectoliters.	3126 hectoliters.
Rogge . . .	6230 »	5187 »
Boekweit. . .	237 »	204 »
Haver . . .	2859 »	2376 »
Totalen .	12730 »	10893 »

Botermarkt.

Er zijn 137522 kilogrammen boter in kuipen verkocht;
in dit cijfer is niet begrepen de boter die met halve
kilos op de dagelijksche markten, noch de Hollandsche
boter die in groote hoeveelheid aan de opkooopers der
omliggende gemeenten verkocht wordt.

Kalverenmarkt.

Gedurende 1874, zijn er 17796 jonge kalveren verkocht.

Vischmarkt.

De vischmarkt is beter voorzien geweest dan het
vorig jaar.

Er waren 151 mijnen die de som van fr. 6128,30
hebben opgebracht, dus 2501,50 fr. meer dan het vroeger
dienstjaar.

De ontvangsten voor meet-, weeg- en plaatsrechten in 1874, gedaan op de dagelijksche markten en graanmarkten, beliepen als volgt :

Op de graanmarkt tot . . .	fr. 377,98
» de botermarkt . . .	» 2077,70
» de kalverenmarkt . . .	» 889,80
» de dagelijksche markten . . .	» 1166,47
Totalen.	fr. 4511,95

6^e AFDEELING.

Slachthuis.

Geene.

7^e AFDEELING.

Vaarten en rivieren. — Ruiming. — Overstromingen.

Al de ruimingswerken welke wij hebben doen uitvoeren, zijn onvoldoende en vruchteloos. De rivieren en hare armen welke de stad doorloopen, verslijken gedurig, bijzonderlijk aan de Werft en Kaai. Nogmaals heeft het collegie zich tot het Departement van Openbare Werken gewend om hetzelfde met dezen staat van zaken bekend te maken en het te aanzoeken onmiddellijk krachtige maatregelen te nemen om die verslijkingen, zoo nadeelig voor scheepvaart en openbare gezondheid, tegen te houden.

Wij hebben de verzekering dat de ontworpen werken aan de Moll en de Lovensche poort binnen kort gaan aanbesteed worden. Hopen wij dat zij onze stad geheel en al zullen vrijwaren van de overstromingen waarvan zij zoo dikwijls heeft te lijden gehad.

Verscheidene nieuwe kabelbalken zijn aan de Werft geplaatst.

8^e AFDEELING.

Casernen.

Sinds ons laatste verslag heeft de krijgs-genie groote gebouwen op het plein der caserne Sion opgericht; die gebouwen zijn bestemd om het materieel der artillerie te ontvangen.

9^e AFDEELING.

Opbouwing, herstelling, onderhoud en wederopbouw van gemeentegebouwen.

Verskillende en aanzienlijke herstellingswerken zijn aan de gemeente-gebouwen uitgevoerd, onder andere : aan de Dekenij, aan de twee huizen op de Kerkhofplaats, aan de Meisjesschool, aan de Normaalschool en aan de school-Hagenbroeck.

Naarmate onze geldmiddelen het toelaten, zullen wij voortgaan al onze gemeente-gebouwen in goeden staat te brengen.

10^e en 11^e AFDEELINGEN.

Opening van nieuwe markten en straten. — Onteigeningen.

Bij koninklijk besluit van 28 April 1873, beslissende over eene beraadslaging van den gemeenteraad van 4 November 1874, is een gedeelte der Deensche straat vernietigd en zijn de er zich bevindende huizen in de aanpalende eigendommen ingelijfd.

12^e AFDEELING.

Ontwerpen van verfraaiing en gezondmaking.

Men zie hetgene vermeld is in de hooftstukken over die voorwerpen handelende.

13^e AFDEELING.

Openbare wandelingen. — Bolwerken. — Kruidtuin.

Zie de vorige verslagen.

Het collegie wijdt al zijne zorgen aan den onderhoud onzer openbare wandelingen.

14^e AFDEELING.

Bijzondere gebouwen. — Toepassing der politiereglementen. op de gebouwen.

Het collegie heeft gedurende 1874 de plans goedgekeurd van :

- 25 Bouwingen op onbebouwde grond.
- 12 Geheele herbouwingen.
- 29 Gedeeltelijke vernieuwingen (grootte).

TITEL XIII

Nijverheid, Koophandel en Landbouw

1^e AFDEELING.

Nijverheidsgestichten, stoomwerktuigen. — Goedkeuringen. —
Ongezonde en gevaarlijke fabrieken en werkhuizen. —
Onderzoeken de commodo en incommodo.

Ziehier den toestand der voornaamste nijverheden
welke te Lier bestaan :

Suikernijverheid.

De suikerfabriek, onder de firma WEDUWE VERMAELEN
EN Cie, heeft gedurende 1874-1875, maar 5 milloen
kilogrammen beet verwerkt, alleenlijk een derde van
de gezamentlijke hoeveelheid waarvoor zij ingericht is.

De fabricatie welke enkel geduurd heeft van 15 October
tot op het einde van December, is tamelijk gunstig
geweest, in dezen zin dat de prijzen van den suiker
winstgevend en de suikeropbrengst der beetwortels zeer
voldoende waren.

Het is sterk te betreuren dat deze nijverheid zijne
grondstoffen in de omstreken der stad niet kan bekomen,
in plaats van verplicht te zijn dezelve in de Antwerpsche
Polders en zelfs tot in Zeeland te moeten gaan aan-
schaffen; zij kon alsdan gemakkelijk al hare behoeften
hier opdoen en zou aldus aan onze werkende klas
bezigheid gedurende de maanden Januari en Februari
bezorgen.

Meest al de ruwe suiker is voor den uitvoer bestemd.

De pulp of overschot der beetwortels, een allerbest voedsel voor het mestvee, wordt door de landbouwers zeer gezocht.

Zijdennijverheid.

De toestand der zijdennijverheid is dezelfde als verleden jaar.

Een nijveraars dezer stad heeft kortelings zijne fabricatie in zijden vermeerderd met de vervaardiging van het fluweel in zuivere zijde en in katoen.

Borduur op tul.

De stilstand waarmede deze nijverheid geslagen werd en van welke wij in ons vorig verslag spraken, heeft nog niet gansch opgehouden; het is te hopen dat die staat van zaken binnen weinigen tijd ophoude, daar het grootste gedeelte der vrouwelijke bevolking van onze werkende klas deze nijverheid uitoefent.

Stijfselabriek.

Deze nijverheid bevindt zich altijd in den bloeienden staat.

Andere nijverheden.

Al de nijverheden in het algemeen, beleven eenen voordeeligen toestand.

De vragen tot oprichting der volgende nijverheids-
gestichten zijn aan onderzoeken van *commodo* en *incommodo*
onderworpen geworden :

Werkhuizen voor de vervaardiging van ko- peren muziekinstrumenten	4
Bakkerijen	6
Smederij	1
Olieslagerij (herneming)	1
Slachterijen	2
Fabrieken van sigaren	1
Vischwijkerij	1
Magazijn van guano.	1
Varkensstal.	1
Houtzagerij met stoom	1
Verkoop van vleesch.	2

2^e AFDEELING.

Koophandel. — Beweging der scheepvaart.

Gedurende het jaar 1874, zijn in de stad vijf honderd
twee en vijftig schepen van binnen 's lands aangekomenn;
zij hadden eenen gezamentlijken inhoud van 17501 tonnen.

Hunne lading bestond uit :

Steenen	157
Kalk.	10
Beetwortels	115
Steenkolen	32
Granen	6
Zand.	22
Mosselen	92
Mest.	11
Kasseien	36
Verschillende koopwaren.	71
Totaal.	552

3^e AFDEELING.

Openbaar vervoer, postwagens, ijzeren weg,
brievenpost, enz.

Wij gaan voort onder dit kapitel de inlichtingen mede te deelen welke de heeren ambtenaars, met die gewichtige diensten belast, ons wel hebben willen beschikken,

STATIE VAN LIER. BELGISCH STAATSBESTUUR JAAR 1874.

— 79 —

AANDUIDING DER PRODUKTEN		BEWEGING	ONTVANGSTEN	
Reizigers.		Getal.	72,085	00
Reisgoed.		Kilos.	799	33
Koopwaren, groote snelheid.	<i>Vertrek.</i>		504,762	11
" kleine "	"		3,954,100	
" groote "	<i>Aankomst.</i>		1,181,824	
" kleine "	"		17,753,476	20
Vee en paarden.		Waggon.	3,138	10
Telegraphen.	<i>Vertrek.</i>		3,413	50
Buitengewone produkten.			303	10
Postzegels.			274	57
TOTAAL.			242,434	91

Beweging van den postdienst.

De ontvangsten voor de schatkist beliepen tot fr.	21704,91
Id. voor rekening van derde personen »	322156,44
Totaal. »	333861,35

De uitgaven voor rekening van derde personen beliepen tot fr.	242146,12
Het getal verkochte postzegels en briefkaarten tot »	311,533
Het getal verzonden brieven »	142,883
Id. » briefkaarten »	30,316
Id. verzondene dagbladeren »	40,612
Id. » afdruksels »	79,898
Id. » stalen »	1,824
Id. afgeleverde postmandaten. »	4,197
Id. betaalde »	3,795

4^e AFDEELING.

Jaar- en andere markten.

Zie de vorige verslagen.

5^e AFDEELING.

Tentoonstellingen en prijskampen van nijverheidsvoorwerpen.
bestialen, voortbrengselen van hovingbouw, enz.

Eenige onzer veefokkers en landbouwers hebben zich onderscheiden in den veeprijskamp gedurende de maand September laatstleden door de zorgen van het 6^e Landbouw-comice te Heyst-op-den-Berg geopend.

Wij hebben insgelijks de voldoening te mogen melden dat onze maatschappij van tuin- en landbouw, alsmede eenige harer leden ook onderscheidingen verworven hebben in de groote tentoonstelling te Gent in September 1873 ingericht.

Met de aanstaande maand October zal in deze stad een groote prijskamp van vee en huisdieren door de zorgen van gezegd comiteit tot stand worden gebracht.

6^e AFDEELING.

Levensbehoefden. — Bevoorradingen. — Marktprijzen. —
Broodpegel. — Gemeentebakkerij en vleeschhouwerij. —
Agentschap van levensbehoefden. — Middelprijs van het vleesch
en van de bijzonderste eetwaren.

Wij geven hieronder de sprijzen der granen, op de markt van 2 October laatstleden verkocht.

VERSCHIL VAN 1874 MET 1873.

		IN MEER IN MINDER.		
Tarwe, per hectoliter	fr. 20,99	0,00	1,56	
Rogge »	» 15,73	0,00	2,31	
Boekweit »	» 14,00	0,00	1,96	
Haver »	» 9,03	0,00	1,49	
Aardappelen, de 100 kilogr.	» 6,50	0,00	1,50	
Boter, de kilogram.	» 3,28	0,00	0,30	

Voor de volgende week beliep de prijs van het roggen brood op fr. 0,21 de kilogram.

Gemiddelde prijzen van het vleesch :			
Ossenvleesch	de kilogr.	fr. 1,85	
Koeien- en vaarzenvleesch	»	» 1,55	
Kalfsvleesch	»	» 1,80	
Schapenvleesch	»	» 1,90	
Varkenvleesch	»	» 2,00	
Spek	»	» 2,10	

7^e en 8^e AFDEELINGEN.

Rechtbank, kamer van koophandel, beurs.
Raad van werkrechters.

Zie onze vorige verslagen.

9^e AFDEELING.

Toestand des koophandels en der nijverheid,
opschorsingen van betaling, bankbreuken.

De handelstoestand blijft nog al voordeelig, een enkele bankbreuk is uitgesproken.

10^e AFDEELING.

Landbouw.

Gedurende het afgelopen dienstjaar hebben de aardappelen weinig opgeleverd en waren zij van middelmatige hoedanigheid, hetzelfde kan gezegd worden van andere voortbrengsels, zooals : de tarwe, de rogge, de haver en de gerst. Het koolzaad en de hop alsook de rapen en peen hebben eenen voordeeligeren uitslag opgeleverd; de toemaat was tamelijk voldoende. Zoo den gemiddelden oogst, over het algemeen beneden dien van verleden jaar stond, waren de groenten en vruchten daarentegen in overvloed.

TITEL XIV

Verschillende Voorwerpen

Niets bijzonders aan te stippen.

Het tegenwoordig verslag is vastgesteld in zitting van het Collegie van Burgemeester en Schepenen van 2 October 1875; lezing zal er van gegeven worden aan den gemeenteraad, in zijne openbare en verplichtende zitting van 4 October aanstaande.

Het Collegie van Burgemeester en Schepenen.

Ter ordonnantie :

De Secretaris,

GISLAIN.

De Burgemeester,

FL. VAN CAUWENBERGH.

INHOUDSTAFEL

TITEL I.

Bevolking.

	1 ^e Afdeling. — Staat der bevolking.	BLADZ. 7
	2 ^e Afdeling. — Beweging van den burgerlijken stand.	
§ 1.	Geboorten, overlijdens, huwelijken, echtscheidingen, kind-aannemingen, wettigingen van 1873-1874	8
§ 2.	Veranderingen van woning	13
§ 3.	Aanmerkingen op het houden der registers van den burgerlijken stand.	14
§ 4.	Bestatiging der geboorten en overlijdens	14

TITEL II.

Gemeentebestuur.

1 ^e Afdeling. — Gemeenteraad	15
2 ^e Afdeling. — Collegie van burgemeester en schepenen	16
3 ^e Afdeling. — Personeel en samenstelling der bureelen	16
4 ^e Afdeling. — Octrooi	16
5 ^e Afdeling. — Kiezerslijsten. — Lijst der jurij. — Kiezingen.	17
6 ^e Afdeling. — Beweging der bestuurlijke zaken	18
7 ^e Afdeling. — Stedelijke archieven	18
8 ^e Afdeling. — Gemeentegoederen.	
§ 1. Roerende goederen	18
§ 2. Onroerende goederen	19
§ 3. Aankopen, verkoopen en verwisselingen	19
9 ^e Afdeling. — Betwiste zaken	19
10 ^e Afdeling. — Gemeente-akten en reglementen	19

TITEL III.

Ontleding der stadsrekening van 1874.
Geldwezen der gemeente.

1 ^e Afdeeling. — Gewone en buitengewone uitgaven.	
a. Gewone	20
b. Buitengewone	20
2 ^e Afdeeling. — Gewone en buitengewone ontvangsten.	
a. Gewone	21
b. Buitengewone	22
c. Ontvangsten gedaan buiten den begrootingsstaat bij herhaling gebracht in dien van 1875	22
d. Buurtwegen. — Onderhoud	22
3 ^e Afdeeling. — Leening. — Schulden	23
4 ^e Afdeeling. — Rekendienst.	
§ 1. Begrooting	23
§ 2. Rekening	23
5 ^e Afdeeling. — Pensioenkas	25

TITEL IV.

Instellingen van weldadigheid.

1 ^e Afdeeling. — Bureel van weldadigheid.	
§ 1. Bestuur	26
§ 2. Roerende en onroerende goederen	26
§ 3. Legaten en giften	27
§ 4. Aankoopingen, verkooping, verwisselingen	27
§ 5. Afleggingen en wederaanleggingen van kapitalen	27
§ 6. Rekendienst	27
§ 7. Statistiek der behoefte gedurende 1874	28
§ 8. Uitdeelingen van onderstand gedurende het jaar 1874	28
§§ 9 en 10. Betwiste zaken. — Prijs van zindelijkheid	29

2^e Afdeeling. — Gast- en godshuizen.

§ 1.	Bestuur	29
§ 2.	Roerende en onroerende goederen	29
§ 3.	Legaten en giften	30
§ 4.	Aankoopingen, verkooping, verwisselingen	30
§ 5.	Aflegging en wederaanlegging van kapitalen	30
§ 6.	Rekendienst	30
§ 7.	Betwiste zaken	31
§ 8.	Statistiek der godshuizen voor ouderlingen, weezen, enz.	31
§ 9.	Statistiek der godshuizen	31
§ 10.	Statistiek van het godshuis van kraamvrouwen	32
§ 11.	Zinneloozen	32
§ 12.	Blinden en doofstommen	32

3^e Afdeeling. — Berg van bermhertigheid.

§ 1.	Werkzaamheden	32
§ 2.	Personeel	35
4 ^e Afdeeling.	— Bedelaarsgesticht	35

5 ^e Afdeeling.	— Spaar- en voorzieningskas ten voordeele der werklieden. — Genootschappen van onderlingen bijstand	35
---------------------------	---	----

6 ^e en 7 ^e Afdeelingen.	— Kinderkribbe en bewaarschool	38
---	--	----

8 ^e Afdeeling.	— Bijzondere liefdadige gestichten en instellingen, tentoonstellingen van kunstvoorwerpen, enz., de weldadigheid ten doel hebbende	39
---------------------------	--	----

9 ^e Afdeeling.	— Geneeskundige dienst	39
---------------------------	----------------------------------	----

TITEL V.

Godsdienst.

1^e Afdeeling. — Katholieke eeredienst.

§ 1.	Geestelijkheid	39
§ 2.	Kerken en pastorijen	40
§ 3.	Kerkfabrieken	41
§ 4.	Rekendienst	42
§ 5.	Roerende en onroerende goederen aan de fabrieken toebehoorende	44
§ 6.	Giften en legaten	44
3 ^e Afdeeling.	— Kerkhoven	45

TITEL VI.

Openbaar onderwijs

1 ^e Afdeling. — Lager onderwijs.		
§ 1.	Lagere en gemeentescholen	46
§ 2.	Bijzondere scholen van lager onderwijs.	
a.	Ondersteunde	47
b.	Niet ondersteunde	47
c.	Door de gemeente aangenomen	47
§ 3.	Bewaarscholen	48
§ 4.	Scholen van volwassen	49
§ 5.	Zondagscholen	50
	Herhaling	50
§§ 6, 7, en 8.	Nijverheidsscholen, scholen van kunst, stielen en leerscholen. — Normale scholen en leergangen. — Perso- neel van het onderwijs, bezoldigingen der onderwijzers. — Conferentiën. — Voorzieningskas	51
§ 9.	Schoolgebouwen	51
§ 10.	Toelagen ten voordeele van het lager onderwijs	51
2 ^e Afdeling. — Middelbaar onderwijs		51

TITEL VII.

Schoone kunsten, wetenschappen en letteren

1 ^e Afdeling. — Schoone kunsten; akademiën van schoone kunsten. — Bijzondere scholen van teekenkunst, plaatsnede, beeld- houwkunde, enz. — Museum. — Bijzondere kunstverzame- lingen. — Tentoonstellingen van kunstvoorwerpen. — Mo- numenten. — Conservatoriums. — Muziekscholen; muziek- en tooneelgezelschappen. — Maatschappijen van vermaak. — Openbare feesten		52
2 ^e Afdeling. — Letteren en wetenschappen. — Akademie van wetenschappelijke kringen. — Bibliotheken. — Andere lit- terarische en wetenschappelijke inrichtingen		53

TITEL VIII.

Gezondheidsleer, openbare gezondheid.

1 ^e Afdeeling. — Geneeskundige commissie	55
2 ^e , 3, 4 ^e , 5 ^e en 6 ^e Afdeelingen — Geneeskundig personeel. — Doctors, heel- en vroedmeesters. — Apothekers. — Vroed- vrouwen. — Gezondheidsraad. — Apotheek voor den arme. — Hulp aan drenkelingen en vermoorden. — Gezondheidstoestand. — Koepokinentig	55
7 ^e Afdeeling. — Ontucht	55
8 ^e Afdeeling. — Reiniging der straten. — Slijk- en mestpachting. — Peerdenslachterij	56
9 ^e Afdeeling. — Gezondmaking der wijken en verbetering der woningen van de werkende klas	56
10 ^e en 11 ^e Afdeelingen. — Zwemschool. — Openbare baden en waschplaatsen	56
12 ^e Afdeeling. — Lichaamsoefeningen; onderwijs	57
13 ^e Afdeeling. — Begraffenissen. — Doodhuizen	57
14 ^e Afdeeling. — Onheilen en rampen, (onweder, hagel, over- stroomingen, brand, enz)	57

TITEL IX.

Openbare veiligheid, justitie en gevangenissen.

1 ^e Afdeeling — Politie : inrichting en personeel, verordeningen en reglementen	58
2 ^e Afdeeling — Aanhoudingen, schelmstukken, misdrijven en overtredingen	58
3 ^e Afdeeling. — Daden van moed en zelfopoffering	59
4 ^e en 5 ^e Afdeelingen. — Gevangenis en opsluitingsplaats der ge- meente. — Maatregelen tegen brandgevaar	60
6 ^e Afdeeling — Paspoorten	60
7 ^e Afdeeling — Boekjes voor werklieden en dienstboden	60
8 ^e en 9 ^e Afdeelingen. — Bureelen van plaatsing — Aanplakking. — Openbare roepers	60

TITEL X.

Burgerwacht. — Militie. — Bezetting.

1 ^e en 2 ^e Afdeelingen. — Burgerwacht. — Militie.	61
3 ^e Afdeeling — Bezetting : Kazerneering. — Militaire logementen.	62

TITEL XI.

Openbare belastingen.

1 ^e Afdeeling. — Grondlasten.	
§ 1. Kadaster	63
§ 2. Aandeel	63
2 ^e Afdeeling. — Personeele belastingen.	
§ 1. Getal belastingschuldigen	64
§ 2. Beloop der rollen	64
3 ^e Afdeeling. — Belasting der patenten.	
§ 1. Getal en klasseering der patentschuldigen	65
§ 2. Beloop der rollen	65
4 ^e Afdeeling — Provinciale belastingen	65
5 ^e Afdeeling. — Accijnsen	66
6 ^e Afdeeling. — Stedelijke en provinciale belasting op de honden	66
7 ^e Afdeeling. — Ontlastingen.	66

TITEL XII.

Openbare werken.

1 ^e Afdeeling. — Personeel en inrichting van den dienst.	67
2 ^e Afdeeling. — Groote en kleine wegenis.	67
§§ 1 en 2. Algemeene en bijzondere plans van rechtmaking. — Gelijkmaking	67
§ 3. Onderhoud der straten. — Kasseiing.	68
§§ 4 en 5. Openbare en bijzondere riolen, stoepen en openbare piscijnen	68

3 ^e Afdeeling. — Verdeeling van drinkbaar water. — Pompen.	
— Openbare fonteinen	69
4 ^e Afdeeling. — Verdeeling der gaz, openbare verlichting	69
5 ^e Afdeeling. — Hallen en markten	71
6 ^e Afdeeling. — Slachthuis	72
7 ^e Afdeeling. — Vaarten en rivieren. — Ruiming. — Overstroo- mingen	72
8 ^e Afdeeling. — Casernen	73
9 ^e Afdeeling. — Opbouw, herstelling, onderhoud en wederop- bouw van gemeentegebouwen	73
10 ^e en 11 ^e Afdeelingen. — Opening van nieuwe markten en straten. — Onteigeningen	73
12 ^e Afdeeling. — Ontwerpen van verfraaiing en gezondmaking	74
13 ^e Afdeeling. — Openbare wandelingen. — Bolwerken. — Kruidtuin.	74
14 ^e Afdeeling. — Bijzondere gebouwen. — Toepassing der politie- reglementen op de gebouwen	74

TITEL XIII.

Nijverheid, koophandel en landbouw.

1 ^e Afdeeling. — Nijverheidsgestichten, stoomwerktuigen. — Goed- keuringen — Ongezonde en gevaarlijke fabrieken en werkhuizen. — Onderzoeken de commodo en incommodo	75
2 ^e Afdeeling. — Koophandel. — Beweging der scheepvaart	77
3 ^e Afdeeling. — Openbaar vervoer, postwagens, ijzeren weg, brievenpost	78
4 ^e Afdeeling. — Jaar- en andere markten	80
5 ^e Afdeeling. — Tentoonstellingen en prijskampen van nijverheids- voorwerpen, bestialen, voortbrengselen van hovingbouw, enz	89
6 ^e Afdeeling. — Levensbehoeften. — Bevoorradingen. — Markt- prijzen. — Broodpegel — Gemeentebakkerij en vleeschhouwerij. Agentschap van levensbehoeften. — Middelprijs van het vleesch en van de bijzonderste eetwaren	81
7 ^e en 8 ^e Afdeelingen — Rechtbank, kamer van koophandel, beurs. — Raad van werkrechtshouders	82
9 ^e Afdeeling. — Toestand des koophandels en der nijverheid, opschorsingen van betaling, bankbreuken	82
10 ^e Afdeeling. — Landbouw	82

TITEL XIV.

Verschillende voorwerpen.